

U. Yılmaz
arafından
FUSTAV

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ-SAYI: 139-6 ARALIK'1977 FİYATI: 5 TL

**SOSYALİZME
GEÇİŞ ÇAĞI**

Önder Şenyapılı:

**CHP
HALKTAN YANA
ÖGELERİNDEN
ARINIYOR**

MHP'NİN TİCARET BAKANLIĞI DEVLETİ YADA FAŞİZMİN TIRMANIŞI

FAŞİZMİN TIRMANIŞINDA EN CAN ALICI NOKTALardan BİRİ DE FAŞİST ÖRGÜT İLE SERMAYE ÇEVRELERİ ARASINDA DOĞRUDAN VE "YASALLAŞTIRILMIŞ" İLİŞKİLERİN KURULMASIDIR. BU İLİŞKİLER ÇERÇEVESİNDE, FAŞİZM ÖZLEMİ İÇİNDEKİ SERMAYE KESİMLERİNİN YANISIRA, FAŞİST ÖRGÜTÜN "YAN ÇİZMEN", DOĞRUDAN DOĞRU YA FAŞİST ÖRGÜTÜN GÜDÜMÜNE GİRMEYEN SERMAYE KESİMLERİNİ DE "DOĞRU YOLA" SOKABİLMESİ GEREKİR. MHP'NİN ELİNDEKİ TİCARET BAKANLIĞININ HAZIRLADIĞI YENİ BİR YASA TASARISI, TÜMÜYLE BU AMAÇLARA YÖNELİK.

Faşizmin, "büyük sermayenin en gericici, en kanlı, en şoven diktatörlüğü" olduğu öteden beri biliniyor. Türkiye'de de "faşizmin hızlı bir tırmanış içinde olduğu" sık sık yinelenen saptamalar arasında. Ancak faşizm tanımlamalarının ve tırmanma saptamalarının ötesinde, Türkiye'de faşizmin ve tırmanışının aldığı somut biçimler üzerinde durarak bunların karşısına çıkmak, demokrat güçlerin ve sosyalistlerin erelenemez görevleri arasında. Bu görevi yerine getirebilmek için yalnızca faşizmi lanetlemek ve tırmanışı kimilerinin yaptığı gibi okullarda işlenen cinayetlere indirgemek yeterli değil. Bunların yanısıra, faşist örgütün ve elindeki kurumların aldığı önlemleri, yaptığı girişimleri ayrıntılarıyla değerlendirmek, irdelemek gerekiyor.

FAŞİZM VE EKONOMİNİN DİSİPLİNE ALINMASI

"İşçi sınıfı devrimcidir". Ne var ki işçi sınıfının devrimciliği, kendiliğinden devrimle sonuçlanmaz. İşin içine özneller girer. İşçi sınıfının örgütlenmesi, işçi sınıfı örgütünün gücü gibi.

Aynı şekilde "büyük sermaye faşizm özlemi içinde." Bu da doğru. Ancak büyük sermayenin faşizm özlemi içinde olması, faşist örgütün veya örgütlerin faşizmi tırmandırmaktaki, faşizmin ekonomik temellerini bugünden örgütlemek, teki önemlerini küçültmez. Faşizmin tırmanışı, faşist güçlerin ülkeye yayılması, terör ve cinayet ortamı yaratmasının da ötesinde, ekonominin faşizan temelleri üzerinde örgütlenmesi için.

Tırmanışta asıl önemli nokta, faşist örgüt ile büyük sermaye arasında doğrudan ve "yasallaştırılmış" ilişkilerin kurulmasıdır. Bu ilişkiler çerçevesinde, faşizm özlemi içindeki sermaye kesimlerinin yanısıra, faşist örgütün de sermayenin çeşitli kesimleri üzerinde doğrudan bir denetim kurulabilmesi, yan çizen sermaye kesimlerini, "yasal" önlemlerle "doğru yola" sokabilmeleri gerekir. Kısacası, faşizm aynı zamanda, kendisini davet eden sermayeyi de belirli bir disiplin altına sokan önlemleri, tedbirleri almak zorundadır.

Gerek Almanya'da, gerekse İtalya'da, faşizmin tırmanışı ve yönetimi sırasında, faşist örgüt, yasalarla, "yasa dışı" kararnamelele, üretimini çeşitli kesimlere çeşitli düzenlemeler getirdi. Büyük, küçük ve orta sermayenin faaliyeti

üzerinde doğrudan bir denetim kurdu. Bu denetim aracılığıyla "iki krizlik" davranan sermaye kesimlerini yola getirdi.

MHP'NİN YASA TASARISI

Türkiye'de Milliyetçi Hareket Partisi'nin niteliği ve ideolojisi öteden beri bil-

Hazırlanan tasarıya göre ticari faaliyeti sürdürme, bakanlığın iznine bağlanıyor. Bunun yanısıra bazı ticari faaliyetlerde bulunabilmek, ancak bakanlıktan gerekli belgenin alınması ile mümkün. Bu belge de, bakanlığa bir bedel ödenecek almalıyor.

Tasarının 13. maddesi "imalatçı, toptancı, perakendeci, üretici, komisyoncu, tedarikçi, acente, kabızmal, mutemet ve hizmet işletmecisi ile 12. maddede yazılan işlerle uğraşanların bakanlıktan mesleki özelliklerini gösteren bir meslek belgesi almaları ve işlerini terk edenlerin belgelerini bakanlığa iade etmeleri zorunludur" hükmünü getiriyor.

Ancak tasarıda, bu belgelerin verilme-

Güner, Kolları şimdiden svadı

niyor. Bu örgütün, vurucu güçleri ve bunların yaptıkları hakkında da elde yeterli bilgi var. Yine de bütün bunların yanısıra, MHP'nin ellerindeki devlet kurumlarında, bakanlıklarda "sermayeyi disiplin altına alma" yolunda bugünden başlattığı girişimler üzerinde de dikkatle durmak gerekiyor.

MC iktidarında Ticaret Bakanlığı MHP'nin elinde. Ticaret Bakanı da MHP'nin önde gelen ideologlarından sayılan Ağah Oktay Güner. Ticaret Bakanlığı günlerinde bir yasa tasarısı hazırlıyor. Hazırlanan tasarı, "Ticaretin düzenlenmesi ve tüketimin korunması."

Tasarının maddelerine bakıldığında, murad edilenin "ticaretin" gerçek anlamında "düzenlenmesi", hele hele "tüketimin korunması" olmadığı hemen anlaşılıyor. Hazırlanan tasarıdan amaç, ticari ve sınıai faaliyetler ile esnaf ve zanaatkarların faaliyetlerini bütünü ile MHP'li bakanlığın iznine ve denetimine bırakmak.

sinde hangi kısıtların gözetileceği konusunda en küçük bir açıklık bile bulunmuyor. Sonuçta MHP'li bakanlık, "yanlış yoldakilere" belge vermemekte, ya da verilen belgeleri yenilememekte bütünüyle ısrarcı oluyor. Tasarıyı hazırlayanlar, bu maddeyi koyarken sermayenin çeşitli kesimlerini kendi boyunduruklarına sokmada etkin bir silaha kavuşacaklarını düşünmüş olacaktı.

Tasarı, haraç karşılığı belge vererek ve bu belgeleri yenileyerek sermayeyi denetime almak isterken, çeşitli demokratik kuruluşları mali yönden çökartebilecek hükümler de getiriyor. Tasarıdaki 16. maddede göre, konser düzenleyen demokratik örgüt, konserin biletlerini bağış olarak belirtilen fiyatın üzerinde bir fiyattan satılabilmek için mülki amirden izin alacaktır. Kısacası demokratik kuruluşlara bağış verilecektir. Bunun da mali yönden demokratik örgütlerin belini kıracağı bir hüküm olduğu açıktır.

NE YAPACAKSAN MHP'DEN BELGE ALACAKSIN

Tasarının 14. maddesi sözü edilen belgelerin getirildiği sınırlamaları daha da detaylandırıyor. Bu maddeye göre, bakanlık, 13. maddenin kapsamına giren meslek sahiplerinin hangi işlerle uğraşacaklarını, hangi illeri uğraşamayacaklarını, hangi malları satılabileceklerini, hangilerini de satamayacaklarını tesbit edilecektir. Aynı şekilde bu tesbitte hangi yöntemlerin ve kısıtların kullanılacağı

ğına ilişkin olarak tasarıda hiç bir hüküm ya da açıklık getirilmemektedir.

Ayrıca, tasarıda yer alan bazı maddeler sonucunda, adeta bir "Ticaret Bakanlığı devleti" kuruluyor. Örneğin kamu kuruluşlarının ürettiği malların fiyatlarının saptanması yetkisi Ticaret Bakanlığı'na veriliyor. Aynı tasarıya göre Ticaret Bakanlığı ithalat ihracat işlerinde de en yetkili makam olmaktadır. Tasarıdaki bir maddeye göre, hangi talepler transfer yapılabileceğini, Ticaret Bakanlığı Merkez Bankası'na bildirecektir. Böylece sanayicilerle olan ilişkilerinde, Bakanlık elinde tutan MHP büyük bir önceliğe sahip olmaktadır.

İthalat ihracat işlerini yapılabilmeleri için de bakanlıktan bir belge alınması zorunlu sayılmaktadır. Aynı haraç burada da söz konusudur ve bu belgeler bir bedel karşılığı alınıp yenilenebilecektir. Ayrıca bakanlık, tasarı sayesinde bu ithalat ve ihracatçılar hakkında bir özel "sidi" de tutulabilmektedir.

ÖZEL SEKTÖRLE ÖZEL SÖZLEŞMELER

Tasarının 44. maddesine göre, darlığı duyulan veya darlığı olduğu iddia edilen malların ithali, üretimi ve dağıtımı için MHP yönetimindeki bakanlık özel sektörle belirli süreler için sözleşmeler yapabilecektir. Bu madde sayesinde MHP'li bakanlık istediği bir firmayı kısa bir süre içerisinde daha da zengin edebilecektir.

Tasarı yalnızca üretim ve ticaret alanında değil, hukuk alanında da büyük yenilikler getiriyor. Tasarıya göre bakanlık yetkilileri "tüketiciyi korumak" için gece veya gündüz, sulh mahkemelerinden karar alarak istediklerinin evini ya da üzerini arayabilecekler. Böylece evler, MHP'li bakanlık görevlileri tarafından yol geçen hanı haline getirilmektedir.

Yapılan bu tür aramalar sonucunda savcıların kovuşturmayaya gerek duymaları halinde, Ticaret Bakanlığı savcılarını korularına mahkemede itiraz hakkına sahiptir. Ancak, bir bakanlığın savcılarının kararına karşı mahkemeye itirazı hukuk sisteminde büyük bir yenilik olmaktadır. Ticaret Bakanlığı da bu yeniliğin farkında görünmektedir. Bunun için Adalet Bakanlığının bu tasarıdaki maddeleri ve hükümleri uygulayabilmesi için özerk mahkemeler kurması önerilmektedir.

SONUÇ

MHP'nin elindeki Ticaret Bakanlığının hazırladığı yasa tasarılarındaki birçok maddelerin bir bölümü bunlar. Tümünün hangi amaca yönelik olduğu açık ortada. MHP, aldığı oyu, devlet kurumlarındaki güçlenmesini, sermaye çevreleri ile olan ilişkilerini takviye ederek pekiştiriyor. Faşist örgüt, sermaye çevrelerinin karşısına bir elinde çekiç, bir elinde sopa ile çıkıyor. Çekiç ya da sopa arasında bir tercih yapmak, yani MHP'den bağımsızlık ile MHP'nin güdümüne girmek arasındaki bir tercih, sermaye çevrelerinin tercihi olacaktır.

Sermaye çevreleri, Almanya'da, İtalya'da ve Japonya'da, faşist örgütün gösterdiği çekiçleri tercih ettiler. Ayak dizenler, ulmü davrananları sopayı yediler. MHP'li bakanlığın hazırladığı yasa tasarısı, sermaye için zaman zaman bir çekiç, zaman zaman da bir sopa olabilecektir.

YURUYUŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi: Nihat SARGIN • Genel Yayın Yönetmeni: Osman SAKALSIZ • Yazı İşleri Müdürü: Metin ÇULHAOĞLU • Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI • YÖNETİM: Konur Gök, 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 • İSTANBUL BÜROSU: Piyerotti Cad. 21/1 Cemalpaşa İSTANBUL Tel: 26 35 67 • ABONE KOŞULLARI: Yıllık: 200 TL, 6 Ay: 100 TL • Posta Çekim: YURUYUŞ Dergisi: 100234 • İLAN KOŞULLARI: Arka Kapak (Renkli): 15 000 TL, Arka Kapak (Siyah Beyaz): 12 000 TL, İç sayfalarda sulu satımı: 40 TL, Yayın İlanları % 50 indirimi. • BASKI: Oality News Web-Orset Testisleri • Kapak Çizeni İbrahim NİVAZIOĞLU

SOSYALİZME GEÇİŞ ÇAĞI

Yalçın KUÇUK

Çağımız, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı. Artık bilinmesi gerekiyor. Ancak "nedeni" ile birlikte bilinmesi gerekiyor. Nedeni ile beraber bilinmeye, bilgi demek mümkün değil. Sosyalizm, dünya yüzeyinde, ilerliyor. Yeni ülkeler, yeni toplumlar sosyalizme kavuşuyor. Yeni ülkeler, yeni toplumlar sosyalizme yöneliyor. Sadece bu kadarı bile, çağımızın sosyalizme geçiş çağı olduğunu göstermeye yeterli. Ancak, en azından Türkiye'nin başka kanıtları var. Türkiye'nin, pek meraklıları için, "özgün" kanıtları var. Türkiye'de teker teker geçerli çözümler, kanıtlanmış sosyalist çözümlere dönüşmeye başladı. Demokrat çözümler, sosyalist bir içerik kazanmaya başladı. Demokrasiyi yaratmak için gerekli olan ekonomik programlar, sosyalist programlar içinde erimeye başladı. Tutarlı ve programlı demokrat mücadele ile sosyalizm için mücadele arasında konulmaya çalışılan Çin duvarı, somutta da erimeye başladı.

Bir örnek konut sorunundan. Bundan on yıl kadar öncesine kadar, Türkiye'nin ileri akım ve hareketi, konut sorununun çözümü için sosyal sigortanın konut kredisinin işçi ve emekçiler lehine kullanım oranını artırmayı öneriyorlardı. Tüm konut yapımı içinde çok küçük bir oranı oluşturan sosyal sigorta kredisinin daha çok işçi ve emekçi konut kooperatiflerine ayrılması öneriliyordu. Bugün bu çözüm çok gerilerde kaldı. Bugün işçinin ve emekçinin konut sorunu gün, mümkün olmayanı yapmak da gerekli değil. Üretici güçlerin bugünkü gelişmişlik düzeyinde, işçi ve emekçilerin içinde buldukları hareketlilik ölçeğinde, işçi ve emekçileri sosyal sigorta kooperatifleri ile konut sahibi yapmak bir çözüm olmaktan çıktı. Kendi içinde işçi ve emekçiyi, kiralık konut sistemine mahkum eden bir program niteliği kazandı. Kendi içinde kendi açmazını yaratan bir program oldu.

Nedeni gayet basit. İşçi ve emekçinin, sosyal sigorta kooperatifleri yoluyla, konut sahibi olmaları neyi çözecek? Bu çözümün, miktar olarak sınırlılığı bir yana. Konut, içinde oturmak için üretilecek durumda. Konut, işyerinden uzak olmamak zorunda. Sağlıklı konut alanı, yeşil sahaları ve spor alanlarını da içermek mecburiyetinde. Bütün bunların yapılabileceği varsayılınsın. Bugün işçi ve emekçiler, artık doğdukları kent veya kasabada çalışıp ölmüyorlar. Şu ya da bu nedenle, işçi ve emekçilerin hareketliliği yüksek. Bir kentte konut sahibi olma şansını elde edebilmiş bir işçi veya emekçi, işini ve yerini değiştirdiği zaman mutlak kiracı olacak. Ayrıca, iş yerine yakın konut, işçinin ve emekçinin emekli olduğu zaman da kullanılacak. Emekliliğini sağlama işçinin veya emekçinin yine işyerine yakın oturması zorunluluğu yok. İşyerinin yakınına emekli işçi veya emekçi ile doldurmak da mümkün değil. Mutlak daha denetleyici bir yerde oturması gerek.

Neresinden bakılırsa bakılsın, artık tek çözüm var: Kamu yönetiminin ve özellikle yerel yönetimlerin konut yapması. Yaptığı konutları, çok ucuz kiralarla, kentin işçi ve emekçilerine vermesi. Bugün sosyalist olmayı bırakın, demokrat bir teknisyenin bile, teknisyen titizliği ve dürüstlüğü içinde kaldığı süreç, başka bir çözüm önermesi mümkün değil. Toplum, ülkenin her yöresinde ister çalışsın, isterse emekli olsun herkese konut bulmak zorunda. Kamu yönetimi ve özellikle yerel yönetim, bu konutları ucuz üretmek durumunda. Ucuz üretmek, toplu üretmek demek. Aynı zamanda ileri teknoloji ile, mümkün olduğu kadar fabrikasyona giderek üretmek gerek. Bu da ancak kamu yönetiminin ve özellikle yerel yönetimin el atması ile gerçekleştirilebilir.

Türkiye'de konutun, sosyalizme açılmayan bir tutarlı çözümünü bulmak olanaksız. Türkiye'de ulaştırma hizmetlerinin de sosyalizme açılmayan bir çözümü bulunamaz. Büyük kentlerin ulaşım sorununu, mevcut teknolojik düzeyde, metro yapmadan çözmek olanaksız. Artık kitlesel kitle ulaştırma yöntemleri ile taşımaktan başka çare yok. Bu çare uzun dönemli bir çare değil. Bu çarenin dar ekonomik hesaplarla bir ilgisi yok. Artık ekonomik hesaplar, kapitalistler ve kapitalistlerin devleti ekonomik hesap yaparken ödemediği maliyet kalemlerini hesaba katmamak lüksüne sahip değil. Hergün milyonlarca işçi ve emekçi, ulaşım bekliyor. Kuyrukta bekliyor. Toplumun en değerli varlığı işçinin ve emekçinin zamanıdır. Değerleri yaratılanın zamanından daha geçerli bir "değer" düşünülemez. Kuyrukta beklemenin ötesinde bir ulaşım aracına ulaşma lüksüne kavuşan ve emekçilerin trafik sıkışıklığından dolayı kaybettikleri zamanın da hesabını vermek gerek. Bir kaç holdingin zenginliğine zenginlik katmak için yaratılan binek otomobil kargaşasının maliyeti de işçi ve emekçinin omuzlarına yüklenemez.

İki türü maliyet. Birincisi, binek otomobil sayısı artarken, işe gidip işten gelmek için uzayan işçi ve emekçilerin zamanı. Diğeri ise yol yapımını gerektirdiği maliyetin işçi ve emekçilerin ücretlerini kısmak, vergilerini artırmak için kullanılmasının yarattığı maliyet. Dışa bağımlı montajcı bir kaç holdingin zenginliğine zenginlik katmak için işçinin ve emekçinin omuzlarına yüklenen maliyet, fiilen ücreti düşürülemez. İşçi ve emekçi, yol yapmak için dünyaya gelmedi. Yollar üzerinden yürümek için yapılmalı. Bugün büyük ve büyükçe kentlerde işçi ve emekçiler kaldırımlardan bile yürümeye şansına sahip değil. Kaldırımlar, holdinglerin binek otomobillerinin park yeri olsun. İşçiye ve emekçiye topluca bineceği metro yapılması koşulu ile. Bunu da kamu yönetimi ve özellikle büyük kent yerel yönetimleri yapacak. Buna mecburlar. Türkiye'nin bugünkü somutunda toplu ulaşım ağlarını kurmak bir mecburiyet haline geldi. Başka çözüm yok. Sosyalizmin başka çözüm olmadığı gibi.

Örnekler artırılabilir. Konut ve ulaşım, sağlık ve eğitim eklenebilir. Eklemeden daha önemlisi var: Sağlık, eğitim, ulaşım, konut ve diğerlerinde, teker teker bunların herbirinde sosyalist programların tek çözüm haline gelmesi ve hatta teker teker bu çözümlerin uygulanmasıyla Türkiye sosyalist olmaz. İşçi sınıfı, müttefiki emekçilerle birlikte toplum yönetimine gelmedikçe, iktidarı eline almadıkça sosyalizmin söz edilemez. Sosyalizm, bir sınıf ve iktidar sorunudur. Özü, burada yatıyor. Burada da, teker teker bu önlemlerin uygulamaya konması halinde bile Türkiye'nin sosyalist olacağı söylenmiyor. Söylenenin özeti şu: Tutarlı demokrat programlarla sosyalist önlemler içiçe girdi. Artık sosyalizme dostça bir bakış açısına sahip olmadan demokrat olmanın söz etmek imkansız oldu. Genel ve özel çözümler birbirine kenetlenmedi. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizmin birbirine kenetlenmesi gibi.

Demokrasi için mücadele bu yüzden sosyalizm için de mücadeleye haline geldi. Türkiye İşçi Partisi'nin tüm açıklamalarında, yönetici ve sözcülerinin tüm konuşmalarında demokrat olanlar ısrarla programlarını açıklamaya çalışıldı. Bu yüzden. Demokrat olduklarını iddia edenlerin programlarını açıklamaktan ısrarla kaçınmaları da bu yüzden. Demokrasi söylevlerini verenlerin tutarlı bir çizgiye çekilmeleri için bu denli çaba harcanması da bu yüzden. Türkiye İşçi Partisi programını okuyanlar için bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi ile sosyalizm mücadelesi arasındaki bütün durakları ortadan kalkması da bu yüzden.

FAŞİSTLERLE İŞBİRLİĞİ YAPAMAZ

Sargin: Siyasi şantaja hayır.

CHP'nin "hayır" işlerine de ciddi olarak eğildiğini gösteriyordu. Artık mezarından başını kaldıran İsmet Paşa da, partisini tanımayacak.

PLANA GEREK VAR MI?

Yürürlükteki Anayasa'nın 129. maddesi şu hükümü getirmektedir: "İktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma plana bağlanır. Kalkınma bu plana göre gerçekleştirilir." Cephe Hükümetinin kalkınmadan remmen vazgeçtiği bir zamanda ana muhalefet ile basının, bütçe ve program Anayasadaki usullere göre yapmadığı gerekçesiyle muhalefet yapmadan önce bu hükümü hatırlaması gerekiyor. Plan, kalkınma için yapılır. Türkiye ekonomisinde yüzde beş veya altı oranında bir kalkınma hızı için plan yapmaya gerek bile yok. Menderes döneminde de plan yoktu ama ekonomi yüzde beş-altı büyüyordu. Plan, bütün kaynakları zorlayarak, seferber ederek kalkınma hızını arttırmada kullanılabilecek bir araçtır. Eğer kalkınma hızını düşürmek söz konusu ise plan yapılırsa da değişiklik olmaz. Son günlerdeki program ve bütçe ile ilgili "sekiici muhalefet", büyük sermaye ile Uluslararası Para Fonu'nun Türkiye ekonomisinin gelişme hızını düşürme kararlarını gizlemeye, arka plana atmadı oldukca işe yaradı.

BAŞKA "PLAN" VAR

CHP, büyük sermaye ile uluslararası finans örgütlerinin kalkınma hızını yavaşlatma planlarına boyun eğdiği için "sekiici muhalefet" olmayı tercih etti. Program ve bütçe şekten de olsa mecbûse sunulduktan sonra yasak sövdi. Fakat burada CHP Genel Başkanı, şekilden çok içerikle ilgili yeni planlarından birini de sundu. Nevşehir-Aksaray gezisinde, yazılmamak kaydıyla, sağcı-solcunlu tüm yakın bildiği gazetecilere yeni planını açıkladı. Ecevit, "Maden-İş yönetimi-

Pazarlıkların önemle

ni alacağız" dedi. DİSK'e bağlı Maden-İş'in anti-demokratik olarak nitelendiği tüzüğünü değiştireceklerini söyledi. Bunun için çok kararlı olduğunu ifade etti. "Ya tam olarak alacağız, ya da üçüncü

bir konfederasyon kuracağız" dedi. "Halil Bey'le anlaşık" diye ekledi. CHP Genel Başkanı'nın "Halil Bey" dediği Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç oluyordu.

Ecevit'in bu açıklamaları yerine ulaştı. Maden-İş yöneticileri, MESS yöneticileri ile anlaşmak için daha yumuşak olmaya başladılar. Maden-İş'in sahibi görüldüğü gazetesinin yönetici ve çizgili yazıları CHP'nin gazetesinde de "işçi sınıfı çizgisini" sürdürebileceklerini ispat yarısına girdiler. Bu hava içinde CHP Genel Başkanı, sosyalistlere "demokrasi derisi" vermedi dedi. Meclisi çalıştırmanın büyük bir demokratik görev olduğunu, sosyalistlerin ise demokrasiyi umursamadıklarını iddia etti.

DEMOKRASİ VE UYGARLIK DERSİ

TIP Genel Başkanı Boran, Türkiye İşçi Partisi Ereğli İlçe Örgütünü düzenlediği toplantıda yaptığı konuşmada şunları söyledi: "CHP lideri Sayın Ecevit Meclis Başkanının seçiliş tarzını eleştirilere, anlaşılıyor ki, çok öfkelenmiş. Doğal karşılanabilir. Doğal olmayan cevap olarak söyledikleridir. Söz konusu eleştiriyi yapanları, demokrasiyi, devleti, meclisi umursamamakla suçlamak mantığına sığmaz. Ayrıca bu tür suçlamalar, CHP Liderinin çok sevdiği bir kelime ile söyleyeyim, 'uygar' değil." Boran, aynı konuşmasında, Ecevit'in savunma mantığına da değindi ve bu mantığın Demirel'in "memleketi hükümetizi bırakmak için milliyetçi cepheyi kurduk" mantığına benzediğini söyledi.

Behice Boran, demokrasinin bir biçimler deneti olmanın öte bir öze ve içeriğe sahip olduğunu ekledi. Demokratların hiç bir zaman faşistlerle işbirliği yapmayacaklarını anlaşılmaması gerekiyordu. Türkiye İşçi Partisi'nin yönetici ve sözcüleri, seçim kampanyası boyunca demokrasinin ne olduğunu anlatmaya özen gösteriyorlardı. Bu seçimlerin niteliğinin anlaşılması da TIP'in seçim dönemi açıklamalarında önemli bir ağırlığa sahip görünüyordu. İzmir'de konuşan TIP Genel Sekreteri Nihat Sargin, AP ve CHP'nin bu seçimlerin anlamını çarpıttıklarını vurguladı. Sargin, MC partilerine oy vermenin pahalılığı ve terörü aktarmak anlamına geleceğini söyledi. CHP ise yönetimin egemen olduğu belediyelerde yaptıklarının ve yapmadıklarının hesabını vermek durumundaydı. CHP seçmenin karşısına kendisine güvenle-ri-ri açıklığı ile çıkıyordu.

Nihat Sargin, CHP'nin seçimleri "ya ben ya MC" şantajına sokmakta ısrar ettiğini söyledi. CHP, iyi niyetle iş yapmaya çalışan belediye başkanlarının naylon delerelerine ön seçim kurbanı edileşlerinin hesabını vermeden bu seçimlerden çıkamaz. CHP, bu hesaptan kaç-

da, oy verenlerin oy verirken bu hesabı yapması gerekiyor. Çünkü böyle bir hesap, CHP'li belediyelerin iş yapamayışlarının en büyük engelini CHP örgütü ve CHP'li meclis üyeleri olduğunu ortaya çıkaracaktır. Böyle bir hesap, CHP'nin de ötesinde yerel yönetimlere hangi sıfırları emgen olduğunu ve bu sıfırların temsilcilerinin CHP'de dahil sermaye partileri arasında dağıldığını göstermek için mutlaka gerekmektedir. Yine böyle bir hesaplaşma, mevcut sistemde ön plana çıkarılan başkanlar kadar, belediye meclislerinin de önemli olduğunu sergileyecektir.

ODTU'DE TERÖR

Sermaye partileri açısından son derece önük geçen seçim kampanyası, sermaye sınıfı açısından, ODTU'de sürdürülen terörle sürüp gidiyordu. ODTU Rektörü Vekili'nin evinin, ikinci kez ve polislerin gözleri önünde bombalanmasından

sonra terör daha da tırmandırıldı. Cuma sabahı Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde üç bomba daha patlatıldı. Faşistler patlattıkları bomba ile yetinmeyip, bu durumu görmek üzere toplanan ileri ODTU öğrencilerini ateşe tuttular. Bir bölümü ağır olmak üzere on ileri öğrencileri yaraladılar. ODTU öğrencileri, bunların hesabının mutlaka sorulacağını kararlılığı içinde soğukkanlılıklarını korudular. Dergi yayına hazırlanırken, ODTU'deki gelişmeler henüz durmamıştı. Son alınan haberlere göre yapılan öğrencilerden bir komada. Akademik Konsey olayların sorumlusu, "işçi" kılık-lı faşist beslemelerin tümünün okuldun çıkarılması için karar alıyordu.

Bütün bunlar olurken, Ankara'nın ileri, demokrat, sosyalist düşmanı valisi, bir zamandır sürdürmeye çalıştığı "hayırha" tutumundan sıyrılıp yüzündeki maskeyi atıyor ve faşist beslemelerin okuldun atılmasını önlemeye çalışıyor-du.

Ecevit ve Basın

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in her çarşamba günü basın toplantıları var. Bu toplantılar, evinde yapılıyor. Bu toplantıların bir özelliği var. Söylenenler yazılmamak kaydıyla söyleniyor. Ecevit, her çarşamba yaptığı toplantılarda, toplantıya katılanlara olaylara nasıl bakmaları gerektiğini anlatıyor. Yazar ve muhabirler de olayları ortaya çıkarmadan önce Ecevit'in neden hoşlanıp neden hoşlanmadığını öğrenmiş oluyorlar. Bu toplantılara katılanlardan birisi hariç diğerleri Ecevit'e ters düşmek için yazılarını ayarlıyorlar ve haberleri yeniden yazıyorlar.

TOPLANTIYA KATILANLAR

Her çarşamba günü yapılan Ecevit toplantılarına Hürriyet'ten Cüneyt Arcayürek, Milliyet'ten Orhan Duru, Anka'dan Teoman Erel, Cumhuriyet'ten Kemal Aydar ve Uğur Mumcu, Yankı Dergisi'nden Mehmet Ali Kışlalı katılıyor. Ecevit, yurt, dünya ve parti sorunlarını bu grupta tartışıyor.

Toplantılar şöyle oluyor. Örneğin, Ecevit, yerel seçimler yoklamasından çok önce yapılan böyle bir basın toplantısında bu gruba "İhsan Ayanak'tan başka şimdiki belediye başkanlarının aday olacaklarını sanmıyorum" diyor. Bu grup, biri hariç, bu sözlerin Ecevit'in Ayanak'tan başka diğer belediye başkanlarının yeniden aday olmasına karşı olduğu anlamına geldiğini görüyorlar. Bu yüzden de Ecevit'e "ters düşmek" için yapılan delege oyunlarını ya yazar ve muhabirler görmeliktir geliyorlar. Ecevit'in adaylarının seçim şansını azaltabilecek haber ve yazıları okuyucuya duyuramayacağı göre sayıyorlar. Ecevit'in çarşamba toplantılarına katılan Arcayürek, Duru, Erel, Aydar, Mumcu ve Kışlalı'dan yalnızca Mehmet Ali Kışlalı, Ecevit'e "ters düşme-yi" göze alarak delege oyunlarını yadı.

ORTA ANADOLU'DA SÖYLENENLER

Ecevit, geçen hafta sonunu Orta Anadolu kentlerinde geçirdi. Burada da gizli bir basın toplantısı yaptı. Açık toplantısında, CHP-MHP işbirliğini eleştirenlere "demokrasiden anlamazlar" dedi. Ecevit'in yazılarını hemence kâleme sarıldılar. Başta Uğur Mumcu olmak üzere Ecevit'in yazılarını artık bilyatlamış ve kanıksanmış sözlerle sosyalist hareketin ne kadar "perişan" olduğunu kanıtladılar.

Ecevit'in bu gizli basın toplantısında gazeteciler de konuştular. Bir İstanbul Gazetesinin dış politika muhabirliği ve sendikacılık yapan bir muhabiri, "Bülent Bey, elli delege vardı, hepsi Ali Dincer'e verdi" diye övündü. Bunu dinleyen "sağ" basındaki gazeteciler bile gazetecilik adına biraz utandılar.

MADEN-İŞ'İ ALACAKIZ

CHP Genel Başkanı geçen hafta Orta Anadolu'da gazetecilere, yazılmamak kaydıyla, Maden-İş'i "alacaklarını" söyledi. Hafta içinde bu haberin İstanbul'da ulaştırılmış olduğu ortaya çıktı. Demek, Maden-İş'i yine Ecevit alacaktı. Politika yazıları yine bir rota değiştirildi. "İşçi sınıfı" çizgisini Menderes'in çiftliğinin genişliğine sanan bir politika yazarı yine "işçi sınıfı" çizgisi içinde" kalarak CHP erdemlerini yeniden keşfetmiş gösteren yazılarına başladı. DİSK'e bağlı Maden-İş'in gazetesi ise CHP milletvekillerinin lokavta karşı olduğunu ve referandumu yasalastırmak istediklerini yazarak diğer gazeteleri atlatmaya başladı.

Diğer gazeteleri atlatırken okuyucuya da atlatıklarını henüz farketmediler. Fakat Ecevit'e "ters düşmek" için, diğer kendileri için önemli ise, ilericiliği ters düştüklerini artık fark ediyorlar.

İFLAS BELGELERİ: "STRATEJİ-PROGRAM-BÜTÇE"

28 Kasım tarihinden itibaren belli olmaya başlayan MC İktidarlarının ekonomisine ilişkin dokümanlar IMF ve diğer uluslararası sermaye kuruluşlarının Türk ekonomisi üzerindeki isteklerinin de somut belgeleri niteliğinde. 4. Beş Yıllık Plan stratejisi, 1978 yılı programı ve 1978 yılı bütçesi IMF ile uzun süreden beri yürütülmekte olan görüşmelerin sonuçları niteliğinde.

"REKOR BÜTÇE"

1 Aralık 1976 günü, 1977 yılı bütçesini açıklayan zamanın Maliye Bakanı Ergenekon, 1977 yılı bütçesini "Rekor" bütçe olarak ilan ediyordu. Gerçekten 1977 yılı bütçesinin 9 aylık uygulama sonuçları bu bütçenin "Rekor" bir bütçe olduğunu ortaya koymaktadır. 9 aylık uygulama sonuçları konsolide bütçede 24 milyar liralık açık olduğunu ortaya koymaktadır. Öte yandan 1977 yılı bütçesini finanse edebilmek için Hazine'nin yıl sonunda yaklaşık 51 milyar lira açık

vermesi kaçınılmaz gözükmektedir. Bu gelişme karşısında MC İktidarının Maliye, bütün kamu yatırımlarını durdurmak zorunda kalmıştır. Haziranın 1978 yılı bütçesi de tüm kamu yatırımlarını durdurmaktadır.

Uluslararası sermaye kuruluşlarının Türk ekonomisi üzerinde yapılması gereken operasyon konusundaki ilk açıklaması 1977 yılı Nisan ayında OECD'nin Paris toplantısından sonra yapılmıştır. OECD'nin bahar raporunda söylenenler çok açıktır; Türk ekonomisi mevcut yapısı itibarıyla bugünkü ithalat seviyesini sürdürmez. Bu nedenle ithalat seviyesini düşürmek zorundadır. Dış ticaret hacminin daraltılması ise kaçınılmaz olarak iç ticaret hacminin de daraltılmasını gerektirecektir. Kısaca ODEC'nin raporunda söylenen gelişme hızının yavaşlatılması ve ekonominin daraltılmasıdır. 28 Kasım tarihinden bu yana ortaya konan resmi dokümanlarda yer alan 1978 yılına ilişkin tahminler ekonominin daraltılacağı açıkça söylemektedir.

15 YILLIK PLANLI DÖNEMİN SON YILININ RESMİ DOKÜMANLARI İTİRAFLAR, ŞİKAYETLER VE SUÇLAMALAR İLE DOLUDUR. SUÇLANANLAR DA BU YAPILI KURANLARDIR. 15 YILLIK PLANLI DÖNEM İÇİNDE DEMİREL SİYASETİNİN, EKONOMİ-POLİTİKASI YAPILI KURMUŞ GELİŞTİRMİŞ VE BUGÜNKÜ DURUMUNA GETİRİŞTİR.

ENFLASYONİST GİDİŞİ HIZLANDIRMAK

1978 yılı programında yer alan gelişme hızları ve yatırımlara ilişkin veriler, 1978 yılı bütçesinde yer alan kamu yatırımlarının ödenekleri bu daralmanın somut işaretleridir. Kasım ortası itibarıyla belli olan 1977 yılı Milli Gelir Tahminleri 1977 yılı milli gelir artış hızının yüzde 5 seviyesinde kaldığını göstermektedir. Milli gelir artış hızının tahminlenen yüzde 8'lik gelişmenin altında kalmasında en önemli etken sanayiinin büyüme hızında ortaya çıkan gelişmedir. 1977 yılı içinde sanayinin sabit fiyatlarla yüzde 13.3 oranında bir gelişme göstermesi beklenirken gerçekleşen gelişme sadece yüzde 2.9 olmuştur. Eylül ayı sonundan itibaren kamu yatırımlarının tam anlamıyla kısmılması söz konusu gelişme hızının daha da düşeceğini göstermektedir.

1977 yılı bütçesinde ise yukarıdaki satırlarda vurgulandığı gibi 24 milyar bir açık dokuz aylık uygulama sonuçlarında ortaya çıkmıştır.

1978 yılı bütçesi, 1977 yılı "Rekor" bütçesinden sonra "Toparlanma" bütçesi olarak görülüyor. Gerçekten 1978 yılı bütçesi hazırlanmış olan biçimiyle, bu bütçesinin amacı ilgisiz olmayan bir toparlanma ile ilgili kaynaklarca istenen daralmanın gerçekleştirilmesine ilişkin vaatlerin yapıldığı doküman niteliğindedir. Oysaki 1978 yılı bütçesinin uygulaması sonucunda bütçenin 290 milyar liraya aşması kaçınılmaz. Bütçede memur maaşları 1976 yılı bütçesinde yazılı olan 9 kat sayı üzerinden hazırlanmış durumdadır. Yakacak yardımı olarak bilinen ödenekler bütçeye sadece 3 aylık olarak konulmuştur. Tüm kamu yatırımları aşağı seviyede tutulmuştur. Konsolide büt-

çede yer alan 65 milyar liralık yatırım seviyesi 1977 ve hatta 1976 yılı yatırımlarının dahi altında bir yatırım harcaması demektir. Bu bütçe görünüşte ekonomiyi daraltmayı, enflasyonist gelişmeyi önlemeye hedef aldığını IMF ve diğer yabancı kaynaklara açıklamaya çalışan bir bütçedir. Gerçekten ise bu bütçe enflasyonist gidişi hızlandırmaktan başka bir işe yarayacak niteliktedir.

MHP'NİN KOPARDIKLARI

1977 yılı bütçesinin ödeneklerinin bakanlıklara dağılımı, bütçeye MSP'nin hakim olduğu şekilde yorumlanmıştır. 1977 yılı bütçesinin 9 aylık uygulama sonuçları, MSP'nin 1977 yılı bütçesinden hemen hiç bir şey alamadığını ortaya koymaktadır. 1977 yılı bütçesinden 14.5 milyar liralık bir ödenek alan Sanayi Bakanlığı, bu ödeneklerin ancak 3.5 milyar lirasını harcaabilmiştir. Ödeneklerin 10 milyar liralık kısmının harcama Sanayi Bakanlığı tarafından fillen ödenmiştir. 1978 yılı bütçesinde ise Sanayi Bakanlığına verilen ödenekte 1977 yılına göre sadece yarım milyar liralık bir artış olmuştur. 1978 yılı bütçesinde verilen ödenekler ise bu kez MHP'nin bütçe üzerine ağırlığını koyduğunu göstermektedir. MHP'li bakanlıkların bütçelerinde biyik oranlı artışlar vardır. Bunların başında Sağlık Bakanlığı gelmektedir. 4.5 milyar liralık 1977 yılı bütçe ödeneklerine karşın, 1978 yılı bütçe ödeneklerinde 7.8 milyar liralık ödenek sağlanmıştır. Sağlık Bakanlığının 1978 yılı bütçesinden istediği ödenek 15.4 milyar idi. Pazartıklar sonucu, MHP'li Sağlık Bakanlığının bütçeden 1977'nin bir katı fazla ödenek kopartmayı başarmıştır.

1978 yılının gelir bütçesinde yer alan veriler vergi gelirlerinde düşük oranlı bir artış olacağını tahmin edildiğini göster-

Türkes Neye Benziyor?

MİLLİYET GAZETESİNİN TÜRKES ŞAKŞAKÇILIĞINA YENİ BOYUTLAR KAZANDIRMASI ŞAŞIRTICI DEĞİL. ANCAK BU YAZI DİZİSİNİN ALTINDAKİ İMZANIN SAHİBİNE, BU DİZİYİ HAZIRLAYAN SADUN TANJU'NUN NEDEN BÖYLE BİR YAZI DİZİSİ HAZIRLAMAYA GEREK DUYDUĞUNA, YİNE DE ŞAŞ-MAK GEREKİYOR.

Günümüz Türkiye'sinde basın, kamuoyunu oluşturan etkin araçların başında yer alıyor. Sınıf mücadelesinin en kabasından en ince yöntemli olanlarına kadar bütün biçimleri basın alanında gözleniyor. Basın araçlarının ve bunların en önemlisi günlük gazete yayımının, sayıları gitgide azalan birkaç tekeli grubun elinde toplanması, basın alanındaki mücadeleyi daha da kızıştırıyor. Büyük tekelci sermaye, basın tekelileri aracılığıyla geniş kitleler üzerindeki hegemonyasını güçlendirmeye, kitleleri kendi politik tercihleri yönünde şartlandırmaya, kendi güdümündeki gerici, faşist örgütlerle basın arasında daha sıkı bir paralellik gerçekleştirilmeye çalışıyor.

Haziran seçimlerinden bu yana "büyük basın" diye bilinen yüksek tirajlı günlük gazete tekelininin faşist MHP'yi meşrulaştırmak için yoğun bir çaba yapıldığı biliniyor. Basında tekel gücünü geliştirmek, bir bakıma, MHP'nin en iyi propagandasını yaparak gerici sermaye güçleriyle yakınlaşmakla özdeş tutuluyor. Son aylarda tiraj rakamlarında sadece Hürriyet'i rakip saymaya başlayan Milliyet Gazetesi, faşist partiyi ve onun yan örgütlerini temiz çıkarmaya çalışarak üstlenmiş görünüyor. Milliyet Gazetesinde bayram ertesi yayınlanmaya başlayan "Tepedeki Tört Adan" dizisinin Türkiye'le ilgili ilk üç yazısı, Milliyet'in bu işlevini açıkça sergiledi.

CHP-MHP yakınlaşmasının yarattığı tepkilerin hemen ertesinde ve yerel seçimler arifesinde böyle bir diziyi neden gerek duyulduğu bilinmiyor. Fakat yazı dizisinin, çok geniş okuyucu kitleleri için, Türkiye'le ilgili bölümü dışında hiç bir ilginçlik taşımadığı ortaya çıkıyor. Faşist partinin başbuğu için "havada dönen kartal" imajını yaratmanın, onu herhangî bir kuş benzetmek anlamına geldiğini söylemek mümkün değil. Başbuğ'la kuşlar familyası arasında bir benzerlik kurulması, akla ister istemez başka çağrışımlar da getiriyor.

Faşizmin ve faşist hareketin, her dönemde ve her ülkede, kitlelerin gözlerini boyayabilmek için, politika sahnesinin tarafısız görünümü yaratmayı uman "iyi niyetlerden" yararlandığını hatırlatmak gerekiyor. Tarafsızlık çabası, en sonunda, faşistlerin kendileri hakkında yaratmaya çalıştıkları imajı gerçek gibi sunma sonucunu veriyor. Milliyet'teki yazı dizisi bu sonucu örnekliyor. Örneğin başbuğun "saldırıda değil savunuda olduğunu", "ülkeyi komünizme karşı savunduğunu" ifşa etmek mümkün olabiliyor. Bundan gerekli sonucu çıkararak, tutarlı, dürüst olduğunu söyleyen ilericilere düşüyor. Bu yazı, uluslararası sermayenin Türkiye sözcüsü Milliyet Gazetesine "çok şeyler" katıyor. Yazarı Sadun Tanju'dan ise, ne varsa geri alıyor.

MHP, DEMİREL AİLESİNİN DE KORUYUCUSU OLDU

MHP'li Ticaret Bakanı Agah Oktay Güner, Süleyman Demirel'in yeğeni Yahya Demirel'in mobilya yolsuzluğunu ortaya çıkardığı iddia edilen Ticaret Ataşesi Aryan Yaman'ı Cezayir'deki görevinden alarak İstanbul Bölge Ticaret Müdürlüğü emrine verdi.

Mobilya yolsuzluğu ortaya çıktığı sırada İsviçre'de görevde bulunan Yaman, dönemin AP'li başkanı Halil Başol tarafından görevlere aykırı bir biçimde bu görevinden alınarak, Bakanlıkta sürgün yeri olarak bilinen Cezayir'e atanmıştır.

Ticaret Bakanlığında ticaret genel sekreterliğinde çalışan meslek memurları 2 veya 3 yıl yurt içinde çalıştıktan sonra 3 veya 4 yıl için Bakanlık yurt dışı örgütüne ticaret müşaviri veya ataşesi olarak atanırlar. Yurt dışı görev süresini tamamlayanlar ise tekrar Ankara'ya merkezli örgüte alınırlar.

Yurt dışı görev süresi dolan Yaman'ın Ankara dışında bir görevde atanmasıyla, Bakanlıkta yeni bir uygulama başlıyor.

Bu atamanın bir ilginç yanını da MHP'nin, Süleyman Demirel'i yakından ilgilendiren mobilya yolsuzluğuna bulaşması oluşturuyor. "Güçlü devlet" iddialarının faşizmin demagojisinden öte bir anlam ifade etmediği bir kez daha gözler önüne seriliyor.

meğdirdir. Öte yandan 1977 yılı içinde 19.5 milyar liralık iç istikrar tahminine karşın 1978 yılı bütçesinde iç istikrazların azaltıldığı görülmektedir. 1978 mali yılı içinde özellikle gelir ve servet vergileri üzerinde yeni düzenlemelerin yapılacağı MC'nin 1978 yılı bütçee raporunda yer almaktadır. Kamu gelirlerinin tek kaynağı olan vergi gelirlerinden gelir vergisi sisteminde yapılacak söylenen düzenlemelerin yapılması olanaksız gözükmektedir. Emekçilerin sırtından kaynağını bulan gelir vergisinin yapısında değişiklik yapmak demek, gelir vergisinin hasılatını düşürmekle eş anlama gelmektedir. 1978 yılı bütçesi ile yapılabilecek tek vergi düzenlemesi ekonomiyi daraltma yönünde dolaylı vergileri arttırmak olacaktır. Bu da emekçilerin sırtındaki vergi gelirlerinin mallar üzerindeki alınan vergilerin artırılması ile artırılmasından başka bir işe yaramayacaktır.

DEMİREL İÇİN ÇIKAR YOL YOK

1978 yılı dökümanlarında yer alan 1977 yılına ilişkin değerlendirmeler MC iktidarının ve birlikte Türk kapitalizminin iflasının somut belgeleri niteliğindedir. 1978 yılı programında 4. Beş Yıllık Plan stratejisinde ve 1978 yılı Bütçesinin gerekçesinde yer alan veriler geçmişin ifla-

sını açıkça belgeliyor. En çok suçlanan da sanayi yapısı. Kim oluşturmuş ise bu yapıyı Türk ekonomisinin dışa bağımlılığını o kişiler sağlamış. Bu konuda ne yerli büyük sermaye sorumlu, ne de sermayenin iktidarları.

Söz konusu dökümanlarda 1978 yılına ilişkin tahminler ise daha iyimser değil. 1978 yılı içinde Türk halkına, daha açıkçası çalışanlara sıkıntı ve fakirlik vaad edilmektedir. Sıkıntı ve fakirlik yaratılmasının sonuçlarının neyihedeflediği ise bu dökümanlarda yer almamaktadır. "Toparlanma, Derlenme" nin altında kimin çıkarlarının yattığı ise bilinmemektedir.

15 yıllık planlı dönemin son yılının resmi dökümanları iftiraflı, yıkayıcı ve suçlamalar ile doludur. Suçlayanlar bu yapıyı kuranlardır. Suçlanılan da bu yapıyı kuranlardır. 15 yıllık planlı dönem içinde Demirel siyasetinin, ekonomi-politikası yapıyı kurmuş geliştirmiş ve bugünkü duruma getirmiştir. 15 yıllık dönemin son yılında ortaya çıkan gelişmeler ise bu ekonomi-politikanın iflasını belgelemektedir. 1978 yılı başlarken, 4. Beş Yıllık Plan ile birlikte yeni bir strateji ve perspektif ortaya konmaktadır. Demirel ekonomi-politiginin içini tam anlamıyla boşaalttığı bu kavramların kullanılmasını ise görünüşi kurtarması ise artık imkansızdır.

Vedat Baranoğlu: TİP'e Verilecek Her Oy, Faşizme Sıkılmış Bir Yumruktur

Eskişehir Belediye Başkan adayı Baranoğlu

1948 yılında Eskişehirde doğdu. İlk ve orta öğrenimin Eskişehirde yaptıktan sonra İstanbul Hukuk Fakültesinde 1970 yılında mezun oldu. Askerliğini bitirdikten sonra Eskişehirde avukatlığa başladı.

12 Mart 1971 öncesinde Türkiye İşçi Partisi üyesi olan Vedat Baranoğlu 1 Mayıs 1975 yılında yeniden kurulan Türkiye İşçi Partisi Eskişehir İl örgütüne kurucu üye olarak katıldı ve İl örgütünün kuruluşundan bu yana İl Başkanı olarak görev yapmaktadır.

TİP 1. Büyük Kongresinde Merkez Yönetim Kurulu üyeliğine getirilmiştir.

"Eskişehir işçi ve emekçilerin git-tiğe yoğunlaştığı bir kent haline almaktadır. Ülkemizdeki eşitsiz gelişme ve sınıfların varlığı tabii ki aynen kent yapısına da yansımaktadır. Yani artık kentler kapitalist kent özelliğindedir. Bunun sonucu bir yandan hakim sınıflar bütün nimetlerden faydalandığı mahalleler, bir yandan da yolu, suyu, okulu, elektrikli olmayan işçi ve emekçilerin oturduğu gecekondu mahalleleri oluşmaktadır. Senelerdir ülkemizde Belediyecilik anlayışı şehrin nimetlerini hakim sınıflara

sunmak olmuştur. İşçi ve emekçi sınıflara ise göstermelik işler götürülmüştür. Belediye başkanları ve belediye meclisleri bu anlayış içinde oluşmuş ve çalışmıştır.

1973 yılında ilimizde de CHP'li Belediye Başkanı seçilmesine rağmen yine yapılan işler göstermelik kalmıştır. Yine kaçak katlar inşa edilmiş, şehrin merkez yerlerine kanalizasyon yapılmış, yine emekçilerin mahalleleri camur ve yolsuz bırakılmıştır. CHP'li Belediye Başkanı'nun anlayışı, tarafsız görünümünde hakim sınıfların yararına olan bir anlayış olmuştur.

İşçi ve emekçi sınıfların partisi olan Türkiye İşçi Partisi geçmiş dönemde bu doğrultuda görevleri yerine getirmiştir. Yine belediyelerin ve yerel yönetimlerin demokratikleşmesi ve işçi-emekçi sınıfların yararına işler yapılması, bu sınıfların aleyhine yapılan işlerin duyurulması görevleri Sosyalist kişiler yerel yönetimlerde görev almalarıyla mümkündür.

İşçiler, emekçiler Bilimsel Sosyalist bir parti olan Türkiye İşçi Partisine oylarını vermezlerdir. İl Aralık seçimlerinde TİP'e verilen her oy Emperyalizme, Faşizme, kararsızlığa, sahte umutlara karşı sıkılmış bir yumruktur."

YEREL SEÇİMLER VE MEMURLAR

Erhan TEZGÖR

TUM-DER Genel Başkanı

Yerel seçimlere çok kısa bir süre kaldı. Siyasi kuruluşlar, siyasi hakları yok edecek kadar kısıtlı 1 milyon 145 bin memurdan oy istiyorlar. Memurlar siyasi haklardan yoksundur. Çünkü, Anayasa'nın, siyasi partiler "demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır" hükmüne karşın gene Anayasa'nın bir başka maddesi memurların siyasi partilere üye olabilmelerini yasaklamaktadır.

Siyasi partilere üye olma hakkından yoksun memurların, yerel seçimlerde aday olabilmeleri seçimlerden üç ay önce görevlerinden istifa etmelerine bağlanmıştır. Üç ay maaş almadan yaşamını sürdürülebileceğini akl kesen memur, girdiği siyasi partinin ön seçim barajından geçtiği ve listenin baş kısmında yer alabildiği takdirde seçilebilecektir. Ön seçim barajının aşılması ise, üç ay önce parti saflarına katılan bir memur için olanaksızdır.

Kaldı ki, tüm bu barajları aşan bir memur seçimi kazandıysa takdirde, il genel meclisi üyesi veya belediye meclisi üyesi olarak pek çok belediyede ya ücretsiz olarak veya çok düşük bir ücretle görevini yerine getirmek durumundadır ki bu bir memur emekçi için bütünüyle olanaksızdır. Bu kısa ve öz verilerin ışığında memurların seçime hakları ellerinden alınmıştır.

KİMLER SEÇİLEBİLİR

Bu sorunun yanıtı en güzel bir biçimde burjuva partilerinin listeleri vermektedir. Bu listeler incelendiğinde, esnaf ve zanaatkarın ağalık mertebesine ulaşmış önde gelenlerinin liste başlarını tuttuğu görülür. Emekçi halkın emeği ile oynayan birden fazla fırına sahip büyük fırın ağaları, birden fazla minibüse sahip minibüs ağaları ve benzerleri belediye meclislerine adaydırlar.

Bunların çıkar bağları parti bağlarının çok üzerindedir. Emekçi halkın sırtından rant almak için, belediye meclislerinden emekçi halk yararına kararları birleşerek çıkartmazlar. İşin özünü yeterince kavramamış halk kitleleri ise, partisine oy veriyor düşüncesiyle oylarını kullanır. Kullandığı oylar geri tepmeli bir silah gibidir. Dört yıl boyunca alınterinin önemli bir bölümü bu işlere kapılır.

İşçinin, köylünün, emeği ile geçinen küçük esnaf ve zanaatkarın yerel seçimlerdeki durumu memurlardan çok farklı değildir. Her ne kadar bunların siyasi partilerde faaliyet gösterme olanakları varsa da, ön seçim dalavereleri seçime olanaklarının olmadığını göstermektedir. Bu yargının kantını gene, burjuva partilerinin listelerinde bulmak olanaklıdır. Seçime şanssız liste başlarında işçiyi köylüyü, ağalık mertebesine ulaşmamış küçük esnaf ve zanaatkarı rastlayamazsınız.

Belediye başkan adayları konusu ise 11 Aralık seçimlerine ilişkin olarak yapılan ön seçimlerle geniş emekçi yığınların gözünde daha bir açıklığa kavuştu. Görüldü ki, görel olarak emekçi halk yararına bir iki ileri adım atmış isteyen ileric belediye başkanlarına dahi tahammül yok. Bu kişiler çeşitli ön seçim oyunlarıyla elendiler. Ve şimdi, parabalalarının has adamları büyük kentlerin belediye başkanlıklarına adaydır ve bunlar emekçi halktan, memurdan oy istemektedir.

OYLARIMIZA SAHİP ÇIKACAGIZ

Memurların bugün gündeminde birinci derecede yer alan konu bir aşama olarak grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklara kavuşma mücadelesidir. Bu mücadeleden başarıyla çıkış, memurlara siyasi haklara kavuşma olanağını da verecektir. Memurlara mutlaka grevli sendika hakkı tanyacak siyasi kuruluşlardan yana tavır almak, memurlar için kaçınılmaz bir gerevidir.

Memurları siyasi haklardan yoksun bırakan ve bırakmaya devam edecek tüm seçimlerde memurları oy deposu olarak gören anlayışlara karşı mücadele bir zorunluluktur. Bu seçimler, memurların hakkı tepkilerini gösterebilmelerinde bir araç olarak kullanılmalıdır.

Yerel seçimler doğrudan doğruya iktidar değiştirmeye yönelik değildir. Bu seçimler bazı çevrelerde bir referandum olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Eğer yerel seçimler bir referandum niteliği taşıyacaklarsa, bu en geniş anlamıyla sağ ile sol arasında bir referandumdur. Seçim sonrasında yapılacak bir değerlendirmede sağın toplam oylarıyla solun toplam oyları bir değerlendirme tabii tutulacaktır.

Bu çerçevede yerel memurların tepkisini gösterebilmesi için, gerçekten demokrat her memura önemli bir görev düşmektedir. Memurlara mutlaka grevli sendika hakkı tanyacak, listelerinde parabalalarının has adamlarını taşımayan siyasi kuruluşlardan yana tavır almak, ileric demokrat memurlar için bir borçtur.

YEREL YÖNETİMLERİ DEMOKRATİKLEŞTİRİP MÜCADELESİNDE GÖRÜŞÜMÜZ

★ KANI OCAK, KARTAL MERKEZ BELEDİYE MECLİSİ ADA YI

"Bir tek TIP'inin dahi yerel yönetimlerde yer alması, oynanan oyunları dönen do-
lamları halka anlatabilme olanağı sağlayacaktır."

1947 Yılında Samsun'un Alaçam ilçesinde doğdum. Lise mezunuyum. 1975 Yılında yeniden kurulan Türkiye İşçi Partisi'nde Kartal ilçesi kurucu üyesi olarak görev aldım. Şu anda bir devlet fabrikasında işçi olarak çalışıyorum. Aynı zamanda TIP Kartal ilçe başkanım.

Ülkemizde sömürü ve baskıyı sürdüren sermaye sınıfı, bu baskı ve sömürüyü daha da katmerleştirmek için yerel yönetimleri bugüne dek kullanmıştır. Milyarlarca milyonlar katmak için yerel yönetimlere hakim olmuştur. Sömürüsünü pekiştirmiştir.

Burjuvazinin hizmetindeki yerel yönetimler, yol, su, elektrik, kanalizasyon gibi hizmetleri hep zengin sementlere götürmüştür. Yoksul sementlere yapılanlar ise oy avcılığı için yapılan göz boyama işleridir. Ülkemizin ekonomik ve siyasal yaşamında belirleyici güç olan işçiler ve diğer emekçiler yoğun olarak şehirlerde bulunmaktadır. İşçi ve emekçilerin yaşam koşullarını sürekli olarak aşağı düzeye tutan burjuvazi bu yolla kârlarını daha da artırmaktadır. Arsa spekülasyonu, gıda maddeleri fiyatlarının durmadan yükselmesi, kiralardaki yükselişler ve benzerleri hep bunun örnekleridir.

Kartal ilçesi belediye meclisi üyeleri arasında da

komisyonculuk ve arsa spekülasyonu yaparak milyonlar vuran kişiler vardır. Belediye başkanı bu vurgunculara göz yummaktadır. CHP'li yönetimler, diğer birçok yönetimde olduğu gibi Kartal'da da işçi ve emekçilere hiç bir hizmet sunmamıştır, sunamaz da. Bir şeyler yapmak isteyenler de en başta kendi partileri tarafından engellenmiştir.

CHP listelerinde de işçilerin ve emekçilerin yer alması bizleri aldatmamalıdır. İşçi olmaktan da önemli olan işçi ve emekçilerden yana tavır almaktır. Yani, sosyalist olmaktır.

Belediye yönetimlerini burjuvazinin rahatça at oynattığı alanlar olmaktan çıkarmalıyız. Belediye aracılığı ile sorunlara kesin çözümler getirilmesine bile bugünden yapılacak pek çok iş vardır yine de. Emekçilerin oturduğu sementlere hizmet götürülmesi, toplu taşınma için geliştirilmesi, gıda maddelerinin denetlenmesi, toplu konut yapımı, az kullanımları su ve elektriğin bedava verilmesi yapılabilecek işler aramalıdır. Bütün bunlar için ise, belediye meclislerinde ve diğer yerel yönetim kademelerinde işçi ve emekçilerin aktif bilincine sahip sementlerin duyulması gerekir.

Bir tek TIP'inin dahi bu yönetimlerde yer alması, en azından oynanan oyunları, dönen dolapları halka anlatabilme olanağı sağlayacaktır.

★ HÜSEYİN ÖZCAN, ALTINDAĞ BELEDİYE MECLİSİ ADA YI

"TIP çıkar çevrelerinin yerel yönetimdeki etkinliğini kırmak için çalışacaktır. Yerel yönetimlerde işçi ve emekçilerden yana çalışmak ancak onların partisinin desteği ile mümkündür"

1941 Yılında Zonguldak'ta doğdum. İlkokulu Kozlu, ortaokulu Zonguldak'ta bitirdikten sonra Bolu yatılı öğretmen okulunda okudum. 1959-69 arasında on yıl Urfa, Zonguldak ve Adapazarı'nda köy ilkokulu öğretmenliği yaptım. 1969'da ayrıldım. İki yıl inşaat işçiliği yaptım. Bu arada dışarıdan İleşi Birecik üniversitesine girdim. 1977 Yılında Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesini bitirdim. Kuruluşundan 1977 Haziran ayına kadar Altındağ ilçe başkanlığı yaptım.

Çoğunluğunu işçi ve emekçilerin oluşturduğu Altındağ ilçesinin nüfusu kırsal kesimden göçlerle devamlı artmakta, kentnin ortasından başlayan gecekondular mahalleleri çevre köylere kadar uzanmaktadır. Bu sağlıklı gelişim, günlük yaşamda ortaya bir çok sorun çıkarmaktadır. Burjuvazi, işçi ve emekçileri bu koşullarda yaşamaya razı etmek istemektedir. Üretim alanında sömürülen işçi ve emekçiler, bir de günlük yaşamlarının diğer bölümünde sömürülmektedirler.

Altındağ'da ulaşım, dolmuşcuların kontrolüdür. İki araçla işine gödebilen emekçiler, zaman zaman taksi ücreti de ödenek zorunda kalırlar. Yeni kurulan mahalleler halkı, en yakın durağa kadar kilometrelerce yürümek, çamurlara batmak zorundadır.

Su, yeni kurulan mahallelerde bol kazanç getiren bir maldır. Su şebekesi olan mahallelerde de, su, inşaat mevzileri nde müteahhitlere tahsis edilir.

Enerji kıtlığına genellikle emekçi mahallelerinde uygulanır. Hemen hemen evlerin tümünde gaz lambaları bulunmaktadır.

Sağlık koşulları, gerek mahallelerde, gerek işyerlerinde son derece kötüdür. Su ve kanalizasyon şebekelerindeki arızalar zamanında giderilmez. Küçük işyerlerinin yaygın olduğu Siteler gibi yerlerde dinlenme alanları düzenlenmemiştir. Kolayca yararlanılacak spor tesisleri, sanat ve kültür faaliyetleri için ayrılmış olanaklar yoktur.

Altındağ'da, tek araç ile ucuz olarak işyerlerine gidilebilmektedir. Alt yapı hizmetleri, sağlık hizmetleri yerine getirilmelidir. Spor ve sanat çalışmaları için işçi ve emekçilerin yararlanacağı olanaklar hazırlanmalıdır.

İşçi ve emekçiler örgütlenerek, güçlerini birleştirerek günlük yaşamlarındaki sorunlarının çıkar çözümlerini sömürüsüne malzeme olma durumuna son vermeliyiz. Yerel seçimlerde, yerel yönetimlere avarların bilincine sahip işçi ve emekçiler seçilmeli, bu yönetimlerdeki yapıyı demokratikleştirmelidirler. Bunun için, yerel yönetimlere seçilecek işçi ve emekçiler kendi sınıfları tarafından örgütlü olarak desteklenmelidir. Yerel yönetimlerde işçi ve emekçilerden yana çalışmak, ancak onların partisinden desteği ile mümkündür. İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi TIP bu seçimlerde yerel yönetimlerde etkinliğini duyuracak, çıkar çevrelerinin günlük yaşamındaki etkinliğini kırmak için çalışacaktır.

1936 yılında Siverek ilçesinde doğdum. Ailem bağıcılıkla geçiniyordu. 12 yaşında babamı kaybettim. Ailemi geçindirebilmek için daha o yaşlarda işçiliğe başladım. Bu arada taş yontuculuğu, inşaat işçiliği, çiftliklerde tarım işçiliği yaptım. Karayollarında çalıştım. Kendi kendime okuma yazma öğrendim. Dışarıdan bu çaba ile ilkököl diplomasını aldım. Halen Siverek'te bakkallık yapmaktayım.

1965 yılında Siverek'te Türkiye İşçi Partisi'nde kurucu üye olarak görev aldım. İlk defa ilçede toprak mitingini gerçekleştirdik. 1968 yılında Siverek'te Türkiye İşçi Partisi'nden belediye meclisine seçildim. 1969 genel seçimlerinde Urfa'dan Türkiye İşçi Partisi milletvekili adayı olarak seçimlere katıldım. Bu seçimlerde Siverek ilçesinde geçerli oyların yüzde 55'ini aldım. Türkiye İşçi Partisi'nin düzenlediği "Faşizme Hayır" kampanyasında bildiriyi dağıtmaktan tutuklandım. Diyarbakır ve Siirt illeri sıkıyönetim mahkemesinde yargılandım. Halen Türkiye İşçi Partisi Siverek İlçe Örgütü denetçisi olarak görevimi yürütmekteyim.

İN RILMESİ REV BAŞINA

★ MEHMET KÖK ÖZALTIINI, YENİMAHALLE BELEDİYE MECLİSİ ADAYI

"Bugün yerel yönetimlerde, yarın parlamentoda, öbür gün sosyalist devletin yönetiminde yapabileceklerimizin güvencesi, partimizin özgeçmişidir"

BURSA MERKEZ İLÇE BELEDİYE MECLİSİ ADAYLARI

ASİL

1. Mehmet Demirci, Sendikacı
2. İsa Aydemir, Kaportacı
3. Necat Çömlekçi, Kaynakçı
4. Necmettin Ortaçnaoğlu, Sendikacı
5. Hüseyin Baştar, Modelci
6. Mahir Varol, Tornacı
7. Adem Yarıcı, Montör
8. Cemal Özcan, Emekli Öğretmen
9. Celalettin Kaymaraz, Metal İşçisi
10. Aydın Esen, Makina Bakımcısı
11. Mümin Özkabveci, Tornacı
12. Mehmet Ali Şeker, Mak. Operatörü
13. Muhittin Korucu, Montör
14. Orhan Akyıldırım, Tesviyeci
15. Mehmet Ali Aşa, Dokumacı
16. Atilla Uzunceszar, Kahveci
17. Süleyman Öz, Metal İşçisi
18. Murtaza Özyay, Esnaf
19. Yakup Yıldırım, Aşçı
20. Yavuz Tilbe, Dokumacı
21. Mustafa Duralı, Metal İşçisi
22. Salih Şentürk, Tornacı
23. Serif Tarar, Şoför
24. Ömer Doğan, Kaportacı
25. Nuriye Ural, Ev Kadını
26. Talat Aydın, Metal İşçisi
27. İhan Hasas, Bıçakçı
28. Kazım Emir, Oto Boyacısı
29. Mehmet Biyen, Tornacı
30. Emin Ege, Kaplamacı

31. Selma Özgörgem, Ev Kadını
32. Alatın Keskin, Tekstil İşçisi
33. İsmail Hacıoğlu, Montajcı
34. Hakkı Aşık, Kaynakçı
35. İdris Çeven, Şoför
36. Mustafa Yılmaz, Montajcı
37. Y. Ziyaettin Turgut, Yağlıboyaçı
38. Cengiz Çınar, Dokumacı
39. Rahmi Eren, Kaportacı
40. Nuri Güngör, Laborant
41. Süleyman Bildik, Oto Boyacısı
42. Naci İçöz, Oto Bakımcısı
43. Muammer Bulduk, Metal İşçisi
44. Mebmet Sayıldı, Tornacı
45. Ekrem Kutlu, Tornacı

14. Mehmet Saka, Esnaf
15. Ahmet Buruk, Tesviyeci
16. Ahmet Yarımcı, Metal İşçisi
17. Muammer Alp, Metal İşçisi
18. Yılmaz Parmaksız, Tabelacı
19. Hasan Yaşar, Metal İşçisi
20. Yusuf Kahraman, Şoför
21. İhsan Değirmenci, Doğramacı
22. Hidir Öğüt, Esnaf
23. Atif Duymaz, Frezeci
24. Fahrettin Baltalı, Metal İşçisi
25. Halil Durak, Tesviyeci
26. Mesut Çakırlar, Şoför
27. Selim Pulsever, Montajcı
28. Hasan Çömçelzer, Tornacı
29. Cafer Üzü, Dokumacı
30. Necdet Selçuk, Kaynakçı
31. Yavuz Ülker, Dokumacı
32. Fuat Sarıkaya, Esnaf
33. Abdullah Fındıklı, Terzi
34. Ayten Onay, Ev Kadını
35. Sebahattin Güleç, Tornacı
36. Ayten Okumuş, Tekstil İşçisi
37. Ahmet Beyhan, Tarım İşçisi
38. Erdoğan Orhanbılıge, Met. İşçisi
39. Faik Kozan, Elektrikçi
40. Mehmet Mete, Şoför
41. Erol Tetik, Kaynakçı
42. İrfan Gür, Metal İşçisi
43. Nuri Kuru, Tarım İşçisi
44. Cafer Arın, Elektrikçi
45. Salim Atalay, Metal İşçisi

YEDEK

1. Şinasi Şahin, Elektrikçi
2. Mustafa Sevimli, Montör
3. Yaşar Özkan, Kaportacı
4. Kadriye Sever, Ev Kadını
5. Habip Köroğlu, Metal İşçisi
6. Yabuya Eriş, Tekstil İşçisi
7. Halil İ. Kocabaşık, Kaynakçı
8. Orhan Özyay, Montajcı
9. Mehmet Esmer, Metal İşçisi
10. Ahmet Mahmutoğlu, Tornacı
11. Ramazan Coşkun, Metal İşçisi
12. Sabri Gündüz, Presçi
13. Mustafa Alkan, Tornacı

★ İBRAHİM BARAOĞLU, SİVEREK BELEDİYE BAŞKAN ADAYI

"Siverek'li emekçiler zulüm ve baskılara karşı direnecek gücü yaratmak, çıkar çevrelerinin gücünü kırmak için oylarını TIP'e vereceklerdir."

Önümüzde belediye seçimleri var. İlçemizde belediye seçimlerine Türkiye İşçi Partisi ayağı olma onuru ile başkan adayı olarak katılıyorum.

İlçemiz nüfus yoğunluğu bakımından yöremizin en kalabalık merkezlerinden birisi. Nüfusun büyük çoğunluğu inşaat işçisi, tarım işçisi, memurluk işçi, ayakkabı tamircisi gibi hayatını kutanaat sürdürme mücadelesi içinde olan emekçiler ve işçiler teşkil etmektedir. Diğer yanda ise bir avuç toprak ağası ve sermayedar.

Siverek'te nüfusun büyük çoğunluğunu teşkil eden işçi ve emekçi kesimlerin yüzüne sorunları var. Alabildiğince artan hayat pahalılığı, yoksulluk, işsizlik bize hayatı zehir etmektedir. Yakaacak ev bark, su, yol, elektrik, sağlık gibi sayılmayacak ölçüde sorunlarımız var. Bu sorunların çözümünde belediyelere büyük görev düşmektedir. Müktesit idar ve sermaye partilerinin her türlü engellemelerine rağmen, belediyeler bu sorunları giderebilirler.

Ne var ki, bugüne kadar gelip geçen belediyelerin başkan ve meclisi ya da CHP'li ya da AP'li olmaları. Yukarıda belirttiğim sorunların çözümünde bu partiler bir adım atmış değildir. Onlar da halka hizmet götürceklerini söylüyorlar. Onların hizmet dedikleri, belediyeleri ve belediyeciliği belli bir çevreye, uruncularına bir çıkar aracı yapmak hizmetidir. Ayrıca belediye ziyası partiler için bir istismar aracı olmuştur. Bu anlayışla belediyeler halkın olan ve emekçi halkımızın sırtından sağlanan imkanları gerçekten emekçiler değil belli bir çevreye peşkeş çekilmektedir. Bunları gördük, görüyoruz.

Bugüne kadar hep bu politika yürütülmüştür. Yine sermaye partileri ve sermayedarlar belediye-

ciliği kendi sınıfına taban bulma ve ittifak sağlama aracı olarak kullanmaktadırlar. Emekçi halkın bilinçlenmesi, belediyelerden hizmet talep etmesi karşısında "halkçı belediye, belediyeleri halkın mali hilaçlarıdır" şeklinde parlak sözler de ayrı bir kandırmara aracıdır. Bunu basında izliyoruz. Büyükşehir kentlerin CHP'li belediye başkanları bu sloganların içeriği doğrultusunda bir kaç adım attıkları için önsözlerinde mukafattan aldılar, listelere giremediler, seçilemediler. Çünkü CHP'de belediyecilik anlamında açılımlara karşılık. Onların da belediyecilik anlayışı, yukarıda söylediğim gibi belediyecilik çıkar aracı yapma anlayışıdır.

Bunun içindir ki, gerçek belediyecilik ancak emekçi yerel yönetimlerde işçi, emekçilerin söz sahibi olmasıyla gerçekleşebilir. İşçi ve emekçiler yerel yönetimlerde oldukları zaman belediyecilik, bir vurgun, bir çıkar, ziyası partiler için bir istismar aracı olmaktan çıkacaktır. Ev sorunu, sağlık sorunu, elektrik, kanalizasyon, yakaacak, çevre temizliği sorunlarının çözümü ancak işçi ve emekçilerin yönetimi ile mümkündür.

Yine belediyecilik, belediyelerin demokratikleşmesi, gerçekten işçi ve emekçilerin yönetimi ile mümkündür. Genelde ülkenin demokratikleşmesi ile yerel yönetimlerin demokratikleşmesi mücadelesi bir bütünün oluşturur. Birbirlerine bağlıdır. Bu nedenle de belediye seçimleri ülkenin demokratikleşmesi açısından da önemli bir mücadele alanıdır.

Ezilen geniş yığınlardan ve emekçilerden oluşan halkımızın bilincine inanıyoruz. Siverek'li emekçiler toprak ağalarının gücünü kırmak, zulüm ve baskılara karşı direnecek gücü yaratmak için, oylarını Türkiye İşçi Partisi'ne kullanacaklardır.

YURUYUŞ bana iki soru yöneltti. Birincisi özgeçmişim, ikincisi yerel yönetimlere seçilecek TIP'ilerin yapabilecekleri işler konusunda düşüncelerim. Ben bu iki soruyu birleştirerek cevap vereceğim. Çünkü gerek benim, gerekse Partimizin yerel yönetim organlarına gösterilen tüm adaylarımızın özgeçmişleri yani hayat hikayeleri ile yerel organlarda yapabilecek görevler arasında koparılmaz bir bağ var.

Hayat hikayesi, insanın hangi sınıftan geldiğini ve bugün hangi sınıftan olduğunu gösterir. Benim babam, dedem ve dedemin babası devlet dairelerinin çeşitli alt kademelerinde dar gelirli küçük memurluklarda bulunmuşlar. Annem, annemin babası ve dedemin babası da öyle. Babam ve annem Ziraat Bankasında memurların tanışıp evlenmişler ve ben dünyaya gelmişim. Babam çok zor koşullar altında yürüttüğü memuriyetinden emekli olduğundan kusa süre sonra öldü. Annem ise malulen emekli olduğu Ziraat Bankasından sonra babamın ölümü ve ailemizin geçim sorumluluğu ile tekrar bankaya girdi. Yaşı almışsya yaklaştı ve halen kendisine gittikçe zor gelen koşullar altında dar gelirli bir büro işçisi olarak çalışmaktadır.

Ben de liseyi bitirdikten sonra iş hayatıma Ziraat Bankasında başladım. Askerliğimi er olarak yaptım. Askerden dönüşümde Chrysler fabrikasında, daha sonraları da Ankara'da çeşitli büro işlerinde çalıştım. DISK'e bağlı Maden-İş Sendikasının Ankara Bölge Organizatörlüğünü yaptım. 12 Mart döneminde Yeniün Gazetesi, Toplum ve 7 Gün Derinlerinde işçi sayfa lar hazırlayarak bir süre gazetecilik yaptım.

1974 yılının Mart ayından bu yana ise YSE Makina İkmal Grup Müdürlüğünde daktiroluk yapmaktayım.

Ailemizin taşınamaz hiç bir mali ve arazi yok. Hiç bir zaman sermaye sahibi olmadım. Kasaca ben de annem de, babam da, dedemin de emekçilik yaparak yaşamışız. Şu anda da ailemizin kaybetmekten korktuğu hiç bir şeyimiz yok.

1969 yılında TIP üyesi oldum. O güden beri ailem ve Partimizin dünya görüşü olan sosyalizmi her durumda savunuyorum.

Bu günlerde çevremde herkes bana YURUYUŞ'ın sorduğu soruyu soruyor. Yani yerel yönetimlerde ne yapabileceğimizi.

Anak şimdiye kadar burjuva partilerinin dilleri yanmış oldukları için bu soruyu birçok başka biçimlerde soruyorlar: "Siz de seçilmeniz diğerleri gibi bizi unutmaz mısınız?", "Sanki siz orada kendi şahsi çıkarınızı düşünmez misiniz?" gibi.

Bana bu gibi soruları herhangi bir art niyet taşınmadan sormak düştük emekçi arkadaşlara şu cevabı veriyorum: "Bugün yerel yönetimlerde, yarın parlamentoda, öbür gün kuracağımız sosyalist devletin yönetiminde yapabileceklerimiz kanıtı tek tek biz Türkiye işçi Partililerin, bir bütün olarak iş Partimizin hayat hikayesidir, özgeçmişidir. Bugün yerel yönetimlerde, yarın parlamentoda, öbür gün sosyalist devletin yönetiminde yapabileceklerimiz güvencesi iş Partisine sahip çıkan ve onu yükselten sınıflarımız olacaktır. Yani sen olacaktır."

Neler yapacağız? Tüm sömürünün yurdumuzda ve dünyamızda ortadan kalkmasına kadar bugün yerel yönetimlerde, yarın parlamentoda, öbür gün sosyalist devlet yönetiminde bilimsel sosyalizmin gerektirdiği ve sınıfımıza birlikte elimizden ne geliyorsa onu.

Bilimsel sosyalizmin neler yapmamızı gerektiriyor? Bu sorunun cevabı en derli ve toplu olarak Parti programımızda ve yayınlarımızda yer almaktadır. Ancak şunu belirtirim ki bugün işçi Belediye Meclislerine, İl Genel Meclislerine Parti'mizden gireceklerin sayısını az bile olacak olsa, hiç bir şey yapamazsak, çıkarılacak ve sömürücülerin işçi ve emekçiler zararına döndürdükleri dolapları bangar bangar halkımıza duyurur, burjuva partilerinin dümenlerini bozar, tekerleklerini çomak sokarız.

TİP ADAYLARI: YEREL YÖNETİMLER KAPALI AV ALANLARI OLMAKTAN

Demirtaş Ceyhun

Kartal Belediye Başkan Adayı

1934 Yılında Adana'da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Adana'da tamamladık-tan sonra 1953 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde mimarlık bölümüne girdi. 1959 yılında yüksek mi-mar oldu. Üniversiteyi Adana Belediye-sinin bursuyla okuduğu için mezuniyet-ten sonra Adana Belediyesinde mecburi hizmet yaptı. Askerlik görevinden sonra 1965 yılında İstanbul Bayındırlık Mü-dürlüğünde görev aldı. 1967 Yılında İst-anbul Mimarlar Odası Şube Sekreterli-ğine seçildi. 1971 Yılına kadar Mimarlar

Odasının çeşitli kademelerinde çalıştı. 1971 Yılından sonra mimarlık mesleğini bıraktı. Halen yazarlıkla geçiyor. Bu-güne kadar on kitabı yayımlanmış ve bu kitaplarıyla 1970 yılında TRT Roman Ödülünü, 1973 yılında Sait Faik Hikaye Ödülünü ve 1975 yılında da Türk Dil Ku-rumu Hikaye Ödülünü kazanmıştır. Mi-marlık Dergisi ve Teknik Güç Dergisi ya-zı işleri müdürlüğü ile 1976 yılında bir süre Politika Gazetesi genel yayın mü-dürlüğü görevlerinde bulunmuştur. Hal-en Vatan Gazetesi köşe yazarı ve Türki-ye Yazarlar Sendikası Genel Sekreteri-dir. Evli ve iki çocuk sahibidir.

DEMİRTAŞ CEYHUN: GERÇEKLERİ GENİŞ KİTLELERE DUYURMALIYIZ

Burjuvazi, bugüne kadarki uygulamala-riyla geniş kitlelerde kentler ve kent yönetimi konusunda iki kanının yaygın-laşmasına özellikle çalışmıştır. Bunlar-dan birincisi, kentlerin esasta birer insan yığınakları olduğu, yani kentlerin sade-ce daha çok sayıda insanın bir arada ya-şadığı mekanlar olduğu görüşüdür. İkinci-si ise, kent yönetiminin, sadece kent-lerdeki alt yapıyı yapan birer teknik ku-ruluş olduğu aldatmacasıdır.

Böylece, burjuvazi iki çıkar sağla-maktadır. Birincisi, kent dediğimiz vakti-ay aslında kent yapan unsur, kentel ekonomik yapıyı dikkatlerden kaçırmış olur. Yani, kentler, daha çok sayıda in-sanın bir arada yaşadığı yerler değildir sadece. Sanayi üretiminin gerçekleştiği yerlerdir. Kısacası, kentler, sanayiye ge-

çişin bir eseridir. İşte, yeni bir olgu olan sanayileşme içindeki üretim ilişkilerinin gözlerden kaçırılmamasıdır amaçlanan. Kapitalist ülkelerde kentler temelde var eden unsur, işçi sınıfıdır. Kentler büyük insan yığınakları şeklinde göstermek, iş-çi sınıfının, kentlerin asıl sahipleri oldu-ğu gerçeğine varmalarını sağlar daha uzun zamanda varmaları içindir.

İkincisi, kent yönetiminin, yani belediyelerin, sadece yol yapan, yol ona-ran, mahalleye su getiren, elektrik geti-ren, otobüs işleten, çöp toplayan bir ku-ruluş olduğu insanın gözden geçirilmemi-sidir. Böylece, kentlerin asıl sahipleri olan emekçi ve işçilerin, belediyeleri de öteki resmi daireler gibi (Bayındırlık Mü-dürlüğü gibi, Tapu Dairesi gibi, Karayolu-ları Teşkilatı gibi vb.) bir teknik daire

bellemelerine çalışılmaktadır. Bu neden-le burjuva partilerinin adaylarının seçim-den seçime, belediye hizmetlerinin öteki parti yöneticilerince hep zengin sementle-riye götürülmüş olduğuna söylemeleri temelde büyük bir sakınca taşımaz. AP'li Osman Kibar da geçekodu mahalleleri-ne asfalt yol yapar, CHP'li İhsan Alya-nak da.

Oysa belediyeler sadece bir takım teknik hizmetler gören bir kuruluş de-ğildir. Yol, su, elektrik, kanalizasyon, temizlik gibi hizmetlerin yanında yük-lenmeleri gereken başka temel işler de vardır. Örneğin, belediyeler bir yandan işçi ve emekçilerin de yaşam koşullarını yükseltici bazı alt yapı hizmetlerini gö-rürken, öte yandan da kentlerdeki işsiz-likle, pahalılıkla, kentsel kirliliğin oluşu-muyla da uğraşmaktadırlar.

Diyelim, bugünkü düzende, ülke yö-netimine egemen burjuvazi aşgari ücret merkezli hükümetlere saptamaktadır. Böylece karsal üretim ilişkilerinin yürür-lükte olduğu bir mekanla, sanayi üreti-minin egemen olduğu bir kentsel me-kanla aşgari ücret aynı tutulmaktadır. Ve bir fabrikatör, toplu sözleşme masa-sına otururken, bu aşgari ücret tayinin-

den hız alabilmektedir. Böylece pazarlık düşük düzeyden başlamış olmaktadır. Örneğin, İstanbul'da bir evin aşgari kira-sı 1500 - 2000 lira dolaylardayken, as-gari ücret de bu burjuva hükümetlerince 1800 lira (brüt) olarak tesbit edilmekte, toplu sözleşmelerde parabolalarına yeni bir imkan sağlanmaktadır. 1800 lira as-gari ücret, belki Hakkari'deki bir tarım işçisi için yeterli düzeydedir. Ama İstan-bul'daki bir işçi için komik bir rakam-dır. Sendikalaşmış bir fabrika işçisi bel-ki toplu sözleşmelerle bu rakamın üstü-ne çıkma olanağını bulabilmektedir. La-kin, sendikalaşmamış geniş emekçi yığ-nırlar, bu aşgari ücret tayiniyle kolay kolay mücadele edememektedir.

İşte biz sosyalistler, kentier ve beledi-yeler hakkındaki bu yaygın kanı ve ta-nınamaları çürütmekle işe başlayacağız. Belediyelerin demokratikleştirilmesi mutlaka bu aşamadan geçmek zornda-dır. Özgür kentler o zaman sağlanabi-cektir. Kentlerin sadece birer insan yığ-nakları olmadığını ve gene belediyelerin de sadece birer teknik yatırımcı devlet daireleri olmadıklarını öncelikle bilmeli-yiz ve bu gerçeği geniş kitlelere duyur-malıyız.

MSP-MHP Seçmenleri Oylarının Değerini Biliyor

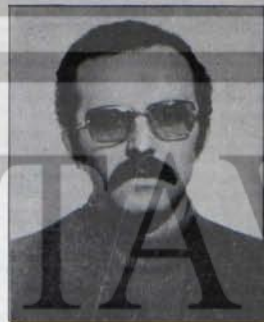
Tablo: Siyasal Aritmetiğin Öğreticileri

Partiler	Aldıkları Oy Sayısı	Milletvekili Sayısı	MV Başına Oy
CHP	6 117 280	213	28 719
AP	5 457 649	189	28 876
MSP	1 271 620	24	52 984
MHP	942 606	16	59 037
DP	273 426	1	273 426
CGP	274 059	3	91 353

Bu tablonun dikkatle okunması gerekiyor. Bu tablonun özellikle de-mokrat ve ilericiler tarafından dikkatle incelenmesi gerekiyor. DP ve CGP, "arizi" bir duruma sahip. Bu yüzden üzerlerinde ayrıca durmaya gerek yok. Fakat CHP ve AP'nin milletvekillerinin oy ağırlığı ile yine sermaye partileri olan MSP ve MHP'nin oy ağırlıklarının karşılaştırılması önemli sonuçlar veriyor: Sermaye düzeninin rahatsızlıklarını yine sermaye partilerine oy vererek gösteren bu seçmenler, oylarının değerini, çok iyi biliyorlar. CHP ve AP, 28'er bin oyla milletvekili çıkarırken, bu partilerin her biri 50 binin üzerinde oyla bir milletvekili çıkarıyorlar. 28 binin üzerindeki oyları "boşa gitti" sayan bir MSP'li ya da MHP'li seçmen veya bir politikacı veya yazar bulmak mümkün değil.

OY PARA SAYILMAMALI

Oyun değerini iyi bilmek ve bilincine ulaşmak gerek. Oy ile para arasın-da önemli bir fark var: Oy, herseyden önce, bir talepler dizisinin ve bir tepkinin aracıdır. Oy, herseyden önce, bu bilinci gösterir. Verilen oyun, kaç millet-vekili, kaç belediye başkanı, kaç meclis üyesi çıkaracağı, sonra gelir. Demok-rat ve ilericilerin önce bunu öğrenmeleri gerekir. Bunu öğrenmedikten sonra, başka birşey öğrenemez.

MEHMET ATAY
İstanbul Belediye Meclisi
Emrinönü Adayı

1946 Yılında Fethiye'de doğdum. İst-anbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi mezunuyum. Öğrencilik yıllarımda işçi

olarak çalıştığım ilaç fabrikasında DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş üyesi oldum. Daha sonra sendikamızın yönetim kademelerinde görev aldım. Genel Başkanvekilliğine seçildim. Aynı zamanda Türkiye İşçi Partisi İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesi-yim.

Yerel yönetimlerin önemi özellikle 1973 yılından sonra anlaşılmaya başlan-dı. Bu bir rastlantı değildir. İşçi sınıfı ve diğer emekçi kesimlerin hızla yükselen bilinç düzeyi, büyük kent belediyelerinde geleneksel sağ iktidar yapısını kırdı. Ancak siyasi iktidarın MC tarafından oluşturulması yerel yönetimlerle siyasi iktidar arasındaki çelişkilerin su yüzüne çıkmasını sağladı. "Su yüzüne çıkması" diyoruz, çünkü bu çelişkiler başlangıç-tan beri vardı. Ancak siyasi iktidar ile büyük kent belediye yönetimlerinin aynı doğrultuda oluşu bu durumu gözlerden kaçırmıyordu. MC iktidarının kendisinden yana olmayan belediyeleri uyguladığı politik ve ekonomik baskı yerel yöne-

BURJUVAZİNİN ÇIKARILMALIDIR

BUGÜNE KADAR BURJUVA İKTİDARLARI BELEDİYELERİ KULLANARAK SÖMÜRÜ VE BASKILARINI GİZLEMeye ÇALIŞTILAR. KAPİTALİZMİN TABİATINDAN GELEN YOL, KONUT, KANALİZASYON, PAHALILIK, VB. SORUNLARI SADECE BELEDİYELERİN "HALLETMESİ GEREKEN" SORUNLARIŞI GİBİ GÖSTERDİLER.

tinlerin demokratikleştirilmesi ve özerklik kazanması sorununu gündeme soktu. Ayrıca yerel yönetimler için verilen mücadelenin siyasal iktidar mücadelenin ayrı düşünülmemesi gerektiğini gösterdi. "Toplumcu Belediyecilik" doğrultusunda örnekler verme çabasına giren Belediye Başkanlarının ön seçimlerde "başlarına gelenler" ise CHP'nin sınıfsal konumunu bir kez daha ortaya koydu. Sosyalistlerin yerel yönetimlerde olmayışlarının eksikliği açıkça görüldü.

Bugüne kadar burjuva iktidarları belediyeleri kullanarak sömürü ve baskıların gizlemeye çalıştılar. Kapitalizmin tabiatından gelen yol, konut, kanalizasyon, pahalılık, vb. sorunları sadece belediyelerin "halletmesi gereken" sorunları gibi gösterdiler. Belediyecilik adeta simitçi kovalayan, domates fiyatlarını kontrol eden zabitanın şehir içinde cirit

atması gibi gösterildi. Basında da sık sık konuyu bu tarzda alan karikatürler yer aldı. Binleşenler işçi ve emekçiler ve gelişen sosyalist hareket, asıl gerçeği ortaya çıkardı. Sosyalistlerin etkin olarak bulunmadıkları hiç bir yönetim kademesinin işçi ve emekçilerden yana bir girişimde bulunamayacağını somutlaştırdı.

Bugün, tıpkı parlamento gibi belediye meclisleri de burjuvazinin at oynattığı kapalı av sahaları halindedir. Bu durumu ortadan kaldıracak olan sosyalistlerin orada temsil edilmesidir. Büyük kentlerin nüfusunun çoğunluğunu oluşturan işçi ve emekçilere yönelik hizmetlerin götürülmesi, bu kentlerin zararına olacak gelişmelerin önlenmesi buna bağlıdır.

11 Aralık'ta, işçi ve emekçi halk, terdibini Türkiye İşçi Partisi yönünde tutularak, bu yolda önemli adımlar atacaktır.

EMİN BABAKUŞ
Kağıthane Belediye Meclisi Adayı

1948 Yılında Hendek ilçesinin Kala-yık köyünde doğdu. Ortaokulu Hen-

dek'te bitirdikten sonra Heybeliada'da bulunan Deniz Lisesine girdim. Buradan Deniz Harp Okulu'nu bitirerek 1968 yılında astğmen oldum. 1969 Yılında Göbük'te bir kursta iken "69 Deniz Subayı Bildirisi" adıyla anılan ve basında yayınlanan bir bildiri sonunda bazı arkadaşlarla birlikte orduyla ilişkilerimiz kesildi. Daha sonra özel sektörde işçi olarak çalışmaya başladım. Halen kağıt işkolunda çalışıyorum. Selülöz-İş Sendikası İstanbul Şube Yönetim Kurulu üyesiyim.

İşçi sınıfının siyasal örgütü olan Türkiye İşçi Partisi saflarında Kağıthane Belediye Meclisi üyeliği için aday oldum. İşçi sınıfının temsilcilerinin yerel yönetimlerden başlayarak yönetim kademeslerinde söz ve karar sahibi olmaları ve bu uğurda verilerek mücadede işçi sınıfının çıkarları açısından zorunlu görüyorum. Genelikle yerel yönetimlerin demokratikleştirilmesi yolunda bu seçimlerde tüm sosyalistlere önemli görevler düştüğü kanısındayım.

GÖREV satan TİP üyelerine ateş açıldı

11 Aralık 1977 günü yapılacak yerel seçimler nedeniyle Eskişehir'in emekçi mahallelerinde GÖREV gazetesini satan Türkiye İşçi Partili 10 üye Maocuların taşı ve sopalı saldırılarına uğramış, saldırı sonunda bir TİP'li başından, bir TİP'li de elinden yaralanmıştır.

Türkiye İşçi Partisi Eskişehir'de 11 Genel Meclisi, Belediye Başkanlığı ve Belediye Meclisi seçimlerine katılmaktadır. Bir sırada beri Eskişehir'in emekçi kesimlerinde GÖREV gazetesini satan Türkiye İşçi Partililer, geçen hafta Yıldıztepe mahallesinde satış yaparken 25 kişi kadar oldukları bildirilen bir grup Maocunun saldırısına uğramışlardır. Aralarında TİP Eskişehir Merkez İlçe Başkanı Metin Parmakaz'ın da bulunduğu Türkiye İşçi Partililere önce sözle satılan Maocular, daha sonra işi saldırıya dönüştürmüşlerdir. Taş ve sopalılarla TİP'ilerin üzerine hücum eden Maocular bir TİP'liyi bağından, birini de elinden yaralanışlardır. Daha sonra olaya polis el koymasına rağmen, saldırılan Maocuların hiç biri yakalanamıştır.

Sosyalistlerin seçim çalışmalarını saldırılarla engellemeye çalışan Maocuların gerçek yüzü bu olayda bir kez daha ortaya çıkmıştır. Ancak gerek faşistlerden, gerek Maoculardan gelen hiç bir saldırı bağımsızlık, demokrasinin ve sosyalizm için mücadelenin önüne geçemeyecektir.

Kemikleşme

Metin ÇULHAOĞLU

Önümüzdeki hafta yerel seçimler var. İlericiler, demokratlar, yurtseverler sandık başlarına giderek oylarını kullanacaklar. 5 Haziran'daki kadar rahat ve iktiraksız olabilecekler mi? Düşünmeye değer. En azından "kemikleşme" nin ulaştığı boyutların kavranması açısından düşünmeye değer.

"Kemikleşme", siyasal yaşamımızda çok kullanılan bir sözcük. Kemikleşmenin bir başı, bir süreci, bir de sonu var. Başlangıç, dik bir yokuşun ağzındaki bir kişinin ileride "durabilirim" umudu ile adımı yokuştan aşağı atmasına benziyor. Sonra bir türlü duramıyor. Giderek artan bir hızla aşağıya iniyor. Aşağıya doğru hızla inerken, sereklı olarak yeni gerekseler, yeni umutlar arıyor. İnerken, bunlarla teselli buluyor, bir anlamda da rahathıyor.

Kemikleşme yokuşundan adımı aşağıya doğru atanlar, bu seçimlerde de yeni gerekseler, yeni umutlar arıyorlar. Gerekseleri biliyor. Umutları ise 1981 seçimleri. Oylarını adeta bir bekaret kemeri ile sarmış, 1981 seçimlerini bekliyorlar. 1981 de oylarını sosyalizme vereceklermiş. Artık kesinmiş. Ama böyleleri için Demirtaş Ceyhun'un hatırlatmasını gözden kaçırmak mümkün değil: "Ya 1981'de CHP'nin tek başına iktidarı için bazı fedakarlıklar yapmak gerekirse..."

Bugünkü kemikleşme, 1973'te, 1975'te ya da 1977 Haziran'ında başlayan bir süreç değil. Kemikleşmenin nesnel temelleri ya da başlangıcı daha eskilere, 12 Mart öncesine ve 12 Mart dönemine dayanıyor. Yokuştan aşağı adım atarak hızla sosyalizmden kopma sürecine girenlerin dramını, 1971 öncesinden başlatmak gerekiyor.

1971 öncesinde MDD'çilik vardı. MDD'çilik, hızlı sosyalist görünüş hızla sosyalizmden kopuşun başlangıcı oldu. İlerici, demokrat, sosyalist aydınlar için böyle. Bugün birçoğunun eski MDD'nin yöntemlerini reddetdiklerini düşünerek, MDD mantığının kurtulduklarını sanmak, büyük yanılgı. Belki de bilincisiz olarak, MDD mantığı, bunların bilincinde yaşıyor. MDD'çiliğin 1971 öncesine özgü yöntemlerini reddettiler. Ama özünü halen muhafaza ediyorlar. Kemikleşmenin temelinde bu var.

MDD mantığının özü çok basit: İlericilik, demokrasi, güçlülük, işbirliği, cephe, ilerici güçleri ürkütme ve bunlara benzer ne varsa, tümünün adına sosyalist örgütün bağımsızlığından, sosyalist ideolojinin arılığında, kısacası sosyalist hareketin kendisinden ödün vermek. Bu mantığın pratikte hangi yöntemlerle savunulduğu o kadar önemli değil. Çünkü aynı mantık on yıl sonra çok daha "medenî", çok daha "sandıklası" yöntemlerle de savunulabiliyor.

Türkiye sosyalist hareketi, çok kıymetli beş yılını böylelerine harcadı. Bunlara karşı sosyalizmin bağımsızlığından ödün vermemek için mücadale etti. Kadroları eridi, parti nice anlamda gücünden çok şey yitirdi. 1971'e gelindiğinde örgütlü sosyalist hareket sanki bir "tecrüt çembere" içine hapso oldu. Aydınların, yazarların, ilericilerin önemli bir bölümü partinin karşısında yer aldılar. Adımlarını yokuştan aşağı atmuşlardı.

Adımlarını yokuştan aşağı atanlar, 12 Mart döneminin baskı ve zulmi karşısında, hız kazanarak yokuştan inmeye başladılar. Hızları keldimedi. 12 Mart döneminin sonunda ise sosyal demokratlar, CHP, "şimdi olmaz sonra" mantığı ile hızlarını artırdılar. Sosyalizmden kopmuş, sosyal demokrasiye yaklaştılar. Sosyal demokrasiye yaklaştıkça, kuyrukçulukları arttı. Kuyrukçulukları arttıkça sosyalist hareketin uzak ve bu kez düşmanca bakmaya başladılar. Kemikleşme, 1971 öncesinin sosyalist aydınlarını 1977'lerin sosyalizm ve sosyalist örgüt düşmanı gazeteleri haline getirdi. Bugün hem önemleri, hem de kendileri için yapılabilecekler hızla azalıyor, giderek yok oluyor.

Önemli olan hızla kemikleşenler değil. Önemli olan yeni, genç ve dinamik ögeler. Böyleleri için yapılacak, yapılması gereken çok şey var. Böyleleri, kuyrukçuluğundan çıkmasını, sosyalist hareketin bağımsızlığını, sosyalist hareket güçlü bir almsaklık olarak ortaya çıkmadıkça demokrasi ve ilericilik adına adım atılmayacağına, anlatıldığına kavrayışlarını unslarlar. Böylelerinin bilinç ve yürekleri, kemikleşerek kaybolan neslin bekaret kemeri sarıklan oylarından daha büyük önem taşıyor. Kemikleşen nesil, oylarından başka kıymetli birşeye sahip olmadıkları bildirildiği için nazlanıyor. Yeni neslin oylan daha kıymetli değerleri var. Oylarını bunların ışığında ve sosyalizm için değerlendirebilirler.

Sosyalizm kolay iş değil. Sosyalizm kaçaklarının kemikleştiği bir ortamda, "sol" ve "sosyalizm" adına ortamın bu kadar bulandırıldığı bir ortamda genç, iyiniyetli, dinamik ama bulanık kafalara sosyalizmi ve sosyalist örgütlenmeyi anlatmak kolay iş değil. Ama dün çok zor olanın bugün daha kolay olacağını, bugün kolaylaşmanın yarın daha da kolaylaşacağına unutmamak gerekiyor. Sosyalistler, verili koşulları zorlamadan ileriyi adım atamazlar. Verili koşullardan yararlanarak kuyrukçuluk yaparları ve "alkış toplayanlar", sözler olmasa bile değişen koşullar mahkum eder. Değişen koşullar, onların kendi kendilerini mahkum etmeleri ortamını hazırlar. 5 Haziran'daki tutumları sonucunda çok beğenilip alkış toplayanların altı ay sonraki durumları ortada. Kendi kendilerini mahkum ediyorlar.

Sosyalizm kolay iş değil. Bir de kolay olan "sosyalizm" var. 5 Haziran'da ve 11 Aralık'ta böylesine kolay bir sosyalizm anlayışıyla üç beş öğretim üyesi ile dört beş köşe yazarından alkış toplamak mümkün olabilir. Ama sosyalizm, böylesine bir kolaycılık değil. Çünkü sosyalist hareket verili koşulları zorlayarak ileriyi sıçırar. Çünkü, sosyalist hareket hiç bir zaman "en az mukavemet çığzısı" izlemez. 5 Haziran'da "en az mukavemet çığzısı" ni izleyen "çığzı"lerin bugün ne duruma düştüğü ortada.

TÜRK-YUNAN İLİŞKİLERİNDE NELER OLABİLİR?

Yunanistan genel seçimlerinde Karamanlis'in başını çektiği sağın yenilgisi ve demokratik güçlerin başarısı Türkiye'de çeşitli yorumlara yol açtı. Yunanistan seçimlerinden Karamanlis'in başarıyla çıkmasını, Türkiye ile Kıbrıs ve Ege sorunlarında rahatça uzlaşabilmesi açısından arzulanlar, seçim sonuçlarından hayal kırıklığına uğradılar. Bu arada, Yunanistan'da demokratik kanadın sayıca en güçlü partisi PASOK'un başarısı, Türkiye ile Yunanistan arasındaki bir uzlaşmayı zorlaştıracağı gerekçesiyle olumsuz olarak değerlendirilme çabasıydı. Hatta demokratik güçlerin başarısını kötüleyen, seçim Türkiye için olumsuz sonuçlar çıkaran yorumlarda bile bulunuldu.

PASOK'UN POLİTİKASI VE TÜRKİYE

Yunanistan seçimlerinde demokratik kanadın sayıca en büyük başarıyı gösteren partisi PASOK'un Kıbrıs ve Ege gibi sorunlarda Türkiye'ye karşı daha uzlaşmaz bir politika denendiği doğru. Fakat bu politikadan yana olduğu doğrudur. Buna karşılık Karamanlis'in Türkiye ile Kıbrıs ve Ege sorunlarında uzlaşma hazırlığı içinde olduğu ve son genel seçimlere bu uzlaşmaya elverişli bir ortam bekleyişle girdiği de doğrudur. Şimdi Karamanlis'in söz konusu uzlaşma girişimlerinde büyük zorluklarla karşılaşacağı, PASOK'un sertlik yanısı tutumundan etkilenileceği aşkırdır.

Fakat bu veriler Yunanistan seçimleri hakkında tam bir değerlendirme yapmak için yeterli değildir. Birincisi, PASOK'un Türkiye'ye karşı uzlaşmaz bir politikadan yana olması, bu partinin seçimlerde gösterdiği ilerlemenin, Yunanistan emekçi halkının ulusal bağımsızlık, demokratik haklar ve yaşam düzeyinin köklü bir biçimde yükseltilmesi isteklerinin bir göstergesi olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Sanıldığı ve gösterilmek istendiği gibi, Türkiye'ye karşı izlenecek politika PASOK'un seçim propagandasının temelini oluşturmamıştır. Bu partinin elde ettiği büyük oy artışında Türkiye'ye karşı şoven milliyetçi tutumunun etkisini abartmamak gerekir.

PASOK'un politikasında milliyetçi, şoven öğeler önemli bir yer tutmaktadır. O kadar ki PASOK'un milliyetçiliğinin dozu, onun genel olarak sosyal demokrat partiler arasında kendine özgü bir yerde sayılmasına neden olmaktadır. PASOK'un milliyetçiliği sosyalist ülkelerle karşı zaman zaman aldığı olumsuz tutumda da açığa çıkmaktadır. Örneğin gerici İngiliz Economist, PASOK'un bu özelliğinden "sosyal demokrasinin milliyetçi bir türü" olarak övgüyle söz etmektedir.

SOSYAL DEMOKRASININ EVRENSİZ ÖZELLİĞİ

Fakat bütün sosyal demokrat partiler gibi PASOK da genel politik çizgisiyle seçim platformu arasında bir ayrım koymuştur. Şovenizmin, hele yedi yıllık faşizm deneyi ile militarizm arasındaki bağları somut olarak yaşamış olan Yunanistan halkı karşısında, fazla umut bağlanabilecek bir seçim yatırımı olmadığını hesaplamıştır. Seçimler, herşeyden önce iktidardan ekonomik ve toplumsal politikasının değiştirilmesini, kitlelerin yaşam düzeyinin yükseltilmesini, ekonomiyi kontrol eden tekelilerin gücünün kırılmasını, bazı köklü toplumsal dönüşümlerin gerçekleştirilmesini öngö-

YUNANISTAN SEÇİMLERİNİN ARDINDAN YAPILACAK DEĞERLENDİRMELERDE ODAK NOKTASI, YKP'NİN KAZANDIĞI ÖNEMLİ BAŞARI OLMAK ZORUNDA. PASOK'UN BAŞARISINI İSE ÇEŞİTLİ AÇILARDAN DEĞERLENDİRMEK GEREKİYOR. BU PARTİNİN BAŞARISI DEMOKRATİK GÜÇLERİN İLERİ ADIMLAR ATMASI AÇISINDAN OLUMLU OLMAKLA BİRLİKTE, İZLEDİĞİ ŞOVEN POLİTİKA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR ARASINDA.

ren geniş bir programa katılmıştır. Kitlelerden kazandığı desteğin temelinde bu yatmaktadır.

PASOK'un önderliği programın geçerliliği ve gerçekçiliği, yöneticilerinin hayalçilliği ile olan bağlantısı ayrı bir tartışma konusudur. Ayrıca PASOK'un tutumu, samimi, hatta dürüst de bulunmayabilir. Her politik sorunda olduğu gibi dış politika sorunlarında da PASOK sosyal demokrasinin tutarsızlığı, kitlelere her türlü, egemen sınıflara başka türlü gözükme eğilimini açığa vurmaktadır. Fakat bu gerekçelerle PASOK'un seçimlerde önderliği programın kitleler tarafından desteklenmesinin önemini, gerici güçlerin yenilgisini küçümsemek mümkün değildir.

Kaldı ki PASOK'un Türkiye'ye karşı milliyetçi tutumu, bu partinin NATO'ya, ABD üslerine, AET'ye karşı çıkan, Yunanistan'ın antiemperyalist gelişmekte olan ülkelerle ilişkilerinin geliştirilmesini öngören dış politika önerileriyle içiçe sunulmuştur. PASOK'un dış politika önerilerinin desteklenmesi, temelde, bu önerilerin dayandırıldığı antiemperyalist gelişmekte olan ülkelerle ilişkilerinin ge-

beclenir. Yunanistan'da güçlenebilecek şoven milliyetçi eğilimlerin Türk-Yunan ilişkilerini zehirleyebilmesi, Türkiye'deki gelişmelere de sıkı sıkıya bağlıdır. Bu olasılığı gerçekleştirmeye çalışan emperyalist ve gerici güçler, Yunanistan'daki şoven milliyetçi eğilimleri, aynı tür eğilimleri Türkiye'de de güçlendirerek için çaba göstereceklerdir. Özellikle PASOK'un koyu milliyetçi çizgisi, Türkiye'de onun "muadili" gibi gösterilen CHP'nin de şoven eğilimlerinin geliştirilmesi için kullanılmak istenecektir. Türk-Yunan ilişkilerinin barışa yönelmesini içtenlikle arzulan ilericiler için görevi, işte-asıl bu olasılığın önüne geçmek, şovenizmi gerçek yurtseverlik ve barış mücahadesiyle etkisizleştirmekdir.

İŞÇİ SINIFI HAREKETİ VE DEMOKRATİK GÜÇLER İLERİ ADIMLAR ATTI

Hiçbir toplumsal ve politik olayın sonuçları tek yönlü değildir. Hele iç poli-

Gelecekteki çizgisini sınıf mücahadesi belirleyecek

listirilmesini öngören dış politika önerileriyle içiçe sunulmuştur. PASOK'un dış politika önerilerinin desteklenmesi, temelde, bu önerilerin dayandırıldığı antiemperyalist platformun desteklenmesi anlamına gelmektedir. PASOK'un seçimlerdeki ilerlemesini, önderliği programın antiemperyalist öğelerini gözmezlikten gelerek, sadece Türkiye'ye karşı takındığı şoven milliyetçiliğinin başarısı olarak açıklamak, seçimlerin Yunanistan demokratik güçlerine getirdiği kazanımları gözneztikten gelmek anlamına gelir.

Türk-Yunan ilişkilerinin düzeltilmesi için umut bağlanan bir CHP'nin politikasında, bırakalım herhangi bir antiemperyalist yönelimi, sadece şoven milliyetçi öğelerin varlığını dikkate almalı

tır. İleride dış politika arasındaki ilişki özellikle karmaşık ve çetrefil bir ortama gelişir. Yunanistan'daki seçimler için de böyle olmuştur. Fakat seçimlerin karmaşık sonuçlarını dikkate almakla birlikte, bu sonuçlar arasında belirleyici olanı çekip çıkarabilmek gerekir. Yunanistan seçimlerinin belirleyici sonucu, demokratik güçlerin, bu arada işçi sınıfı hareketinin ilerlemesi olmuştur. Türkiye ve Yunanistan halklarının dostluğunu arzulan her demokrat ve yurtsever, bu ilerlemeyi ancak sevinç duymalıdır. Türk-Yunan ilişkilerinin karmaşık gelişme perspektifi, hiçbir samimi yurtseverin Karamanlis'in sarımsan durumundan endişeye kapılmaması, Karamanlis' iktidarda tutmak için çalışmayı salık vermesini haklı çıkarmaz.

YİNE EVRENSİZ ÇELİŞKİLER

Oysa Yunanistan'ın tutarlı bir antiemperyalist doğrultuda ilerlemesi olması, Türk-Yunan ilişkilerinin gelişmesinde, en az Yunanistan politikasındaki şoven milliyetçi eğilimler kadar belirleyici olacak bir faktördür. Yunanistan'daki geniş demokratik güçlerin tutarlı antiemperyalist önerileri içeren bir platformda birleşmesi, Yunanistan'ın ABD emperyalizmine ve NATO'ya bağımlılığının azaltılması, tutarlı bir barış politikasına yönelmesi, Türk-Yunan ilişkilerinin olumlu yönde gelişmesine büyük katkılarda bulunabilecektir. Yunanistan seçimleri, Türk-Yunan ilişkilerinin gelişmesi için ekisinden daha karmaşık bir ortam yaratmıştır ama, bu ilişkilerin olumlu yönde geliştirilmesi için de yeni ve ciddi olanaklar ortaya koymuştur. Kuşkusuz bu olanakları değerlendirmek, PASOK ve benzeri sosyal demokrat partilerin çok daha önce, işçi sınıfı hareketinin ve tutarlı antiemperyalist mücahedelelerinin ürünü olacaktır.

PASOK'un dış politika önerilerinin taşıdığı uzlaşmaz çelişkiler, sosyal demokrasinin evrensel çelişkilerini yansıtmaktadır. PASOK, dış politika önerilerinde olduğu gibi iç politikada da aynı tutarsızlıkları taşımaktadır. Örneğin ekonomik ve toplumsal alanda bazı köklü dönüşümler önerirken, bunun zorunlu koşulu olan demokratik güçlerin birliği, bilimsel sosyalistlerle işbirliğini karşı çıkmaktadır. PASOK bilimsel sosyalist hareketle bir türlü işbirliğine, faşizmin en yoğun saldırdı önderlemeye bile uzlaşmaz biçimde karşı çıkan tutumyla da benzeri sosyal demokrat partiler arasında kendisini göstermiştir.

Bu karşıt eğilimlerden hangisinin üstün geleceğini sınıf mücahadesinin gelişimi belirleyecektir. PASOK'un son seçimlerde Yunanistan politik yaşamındaki yerini sağlamlaştırması, onu ve yöneticilerini, gerçek bir iktidar alternatifini oluşturabileceği umudunuyla emperyalizmle ve tekellerle uzlaşmaya, önderliği toplumsal içerikli programdan ödünler vermemeye, bir anlamda uysallaşmaya yöneltebilecektir. Tıpkı Türkiye'de CHP'nin 1973 seçimlerinden sonra izlediği yol gibi. Emperyalizmin basın yayın organları şimdiden PASOK'a böyle bir yön gösterme çabasındadır. Bu gelişmenin önlenmesi Yunanistan'da sınıf mücahadesinin yükselmesine bağlıdır. Fakat sadece olumsuz yönde gelişme olasılıklarına bakarak bundan olumsuz sonuçlar çıkarmaya çalışmak mümkün değildir.

YKP'NİN BOYOK BAŞARISI

PASOK'un seçimlerdeki ilerlemesini yorumlamak Türkiye için olumsuz sonuçlara ulaşılan, nedense bu gelişmenin yamandaki bir başka olgudan biçim almamaktadır. Sözü edilmeden olgu, Yunanistan Komünist Partisi'nin gösterdiği büyük başarıdır. YKP'nin seçimlerde kazandığı başarı, yalnız Yunanistan emekçi halkının köklü devrimci dönüşümler için taşıdığı istem gücünü ortaya koymakla kalmamış; aynı zamanda antiemperyalist ve demokratik mücahedenin gericiğin oyunlarını düşmeden, kendi içinde tutarlı ve bilimsel sosyalizmin belirleyici inisiyatiflerle sürdürülmesi zorunluluğunu da ortaya koymuştur.

Yunanistan politikasındaki milliyetçi, şoven öğelerin gelişmesi olasılığını Türkiye'deki ilericiler dikkatle izlemesi kuşkusuz zorunludur. Fakat bu olasılıktan endişeye kapılan çevrelerin,

ABD'de Nazi Örgütleri Ku Klux Klan'la

Birleşmeye Hazırlanıyor

HİTLER'İ VE ALMAN NAZİZMİNİ SEVİMLİLEŞTİRMEYİ AMAÇLAYAN KAMPANYA UZUN SÖREDİR AVRUPA ÜLKELERİNİN SINIRLARINI AŞARAK ABD'YE DE YAYILMIŞ DURUMDA. BUNLAR GÖSTERİYOR Kİ, YENİ NAZİ ÖRGÜTLERİNİN GELİŞMESİ, HİTLER REKLAMCILIĞININ ARINDAKİ GÖÇLERDEN BAĞIMSIZ DEĞİLDİR.

Südele demokrasinin beşiği gelişmiş kapitalist ülkelerde faşist hareketleri ve örgütleri canlandırmaya girişimleri sürüyor. Her gün yeni bir ülkede, yeni bir bölgede bu tür örgütlenmelerin ve sonuçlarının izine rastlanıyor. ABD'de uzun süredir faaliyette bulunan Nazi örgütlerinin ırkçı Ku Klux Klan örgütüyle de birleştirilerek güçlendirilmesi girişimleri son zamanlarda hızlandı.

ABD'de şu sırada üç Nazi örgütünün ön planda olduğu görülüyor. Bunlar sırasıyla şöyle: Virginia eyaletindeki Nasyo-

yalist Parti'nin bir devamı olarak ortaya çıkmış bulunuyor. Ülkede son yıllarda büyük bir hızla yoğunlaşan gündelik şiddet eylemlerine katılanların, bu örgütlenmelerin sayıca gelişmesinin temelinde yattığı belirtiliyor. Nazi örgütlerinin tüm ülke çapında aşağı yukarı 5 bin kadar üyesi bulunduğu sanılıyor.

ABD'deki yeni-Nazi örgütlerinin son aylarda giriştiği eylemler arasında ülke içindeki göç, Panama Kanalı sorunu ve Ortadoğu politikası üzerine Beyaz Saray ve Kongre önünde düzenlenen göster-

Geçtiğimiz Temmuz ayında geniş bir yahudi topluluğunun yaşadığı Skokde kentinde düzenlenmek istenen bir Nazi yürüyüşü ancak geniş protestolar sonucunda ve mahkeme kararıyla engellenmişti. Detroit ve Chicago gibi kentlerde ise yahudilerin evleri ve işyerlerinin kapıları üzerine gamalı haçlar çalıyor, evlerin sakinleri tehdit telefonları alıyorlar.

Nazi örgütlerine yönelen sempati ile ABD'deki şiddet eğilimi arasında sıkı bir ilişki bulunduğunu somut olgular gösteriyor. Nazi emyellerine katılanlar genellikle deliler ve manyaklar arasından çıkıyor. Örneğin geçen Şubat ayında Fred Cowan adındaki New York'lu bir Nazi beş kişiyi öldürdüken sonra intihar etmiş; evinde Nazi bayrakları, çok sayıda silah ve bir not defteri bulunmuştu. Not defterinde şöyle yazılıydı: "Hiç kimse zencilerden ve yahudilerden daha aşağı olmaz. Onları koruyan polisten başkası..."

Kuzey Carolina'da da 17 yaşındaki bir genç 200 kişilik bir siyah kalabalığın üzerine 12 el ateş etmiş, bir kişiyi öldürmüş ve üç kişiyi de yaralamıştı. Az sonra intihar eden bu gençin üzerinde gamalı haç işaretleri bulunuyordu.

HİTLER REKLAMCILIĞI YAYILIYOR

ABD'de Nazi eylemlerinin yoğunlaşmasıyla ilgili haberi veren, Amerikan giz-

li servislerine yakın US News and World Report dergisinin bildirdiğine göre, bu örgütlerin 200 bin kadar Amerikalı ile ilişkisi bulunuyor. Bu örgütlerin yıllık geliri ise 100 bin dolar olarak tahmin ediliyor. Bu bilgilerin gerçekleri yansıtmadığı, söz konusu örgütlerin çok daha geniş bir destek ve yönlendirme ağında yararlandıkları ise biliniyor. ABD'deki ilerici kuruluşlar bu gerçeği belirterek NAZİ örgütlerinin taşıdığı tehlikeye karşı kamuoyunu uyandırmaya çalışıyorlar.

Yeni Nazi kuruluşları, bundan önceki kilerde olduğu gibi öncelikle yine yahudi düşmanlığına dayanmaya çalışıyorlar. Bunun yanısıra Siyah Amerikalıları hedef alan beyaz ırkçılığı da bu örgütlerin temellerinden birini oluşturuyor. Nazi örgütlerinin önemli yayın organlarından biri, "Beyaz İktidar" anlamına gelen White Power adını taşıyor.

ABD'deki yeni Nazi örgütlerin yaygınlaşabilmesi için, son zamanlarda yoğunlaştırılan Hitler reklamcılığından büyük ölçüde yararlandıklarını, kendi sözcüleri bile ortaya koyuyor. Hitler'i ve Alman Nazizmini sevimlileştirmeyi amaçlayan kampanya uzun süredir Avrupa ülkelerinin sınırları aşarak ABD'ye yayılmış durumda. Bu da yeni Nazi örgütlerinin gelişmesinin, söz konusu Hitler reklamcılığı kampanyasını başlatan güçlerin insiyatifinden bağımsız olmadığını gösteriyor.

Sapık bir düşüncenin peşinde, beyinleri yıkanmış...

nal Sosyalist Beyaz Halk Partisi, San Francisco'da faaliyet gösteren Nasyonal Sosyalist Beyaz İşçi Partisi ve Chicago'da örgütlü olan Amerika Nasyonal Sosyalist Partisi.

"BEYAZLARIN EGEMENLİĞİ"

Son zamanlarda faaliyetini artıran bu örgütlenmeler, kucaklayıcı George Lincoln Rockwell on yıl önce ölen Nasyonal Sos-

yalist Parti'nin bir devamı olarak ortaya çıkmış bulunuyor. Ülkede son yıllarda büyük bir hızla yoğunlaşan gündelik şiddet eylemlerine katılanların, bu örgütlenmelerin sayıca gelişmesinin temelinde yattığı belirtiliyor. Nazi örgütlerinin tüm ülke çapında aşağı yukarı 5 bin kadar üyesi bulunduğu sanılıyor.

İşçi Sınıfı Hareketinin Başarı Güvencesi: Enternasyonalizm

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 60. yıldönümü dolayısıyla Moskova'da düzenlenen bilimsel-teorik konferans tanınmaktadır. "Ekim Devrimi ve Günümüz" konulu bilimsel-teorik konferans ise SSCB Bilimler Akademisi, SBKF Merkez Komitesi'ne bağlı Merkez-Leninist Enstitüsü, Sosyal Bilimler Akademisi ve Yüksek Parti Okulu tarafından düzenlenmiştir. Konferans başkanlığında M.A. Suslov, B. Ponomarev, M.V. Zimyanin, K.V. Rusakov ve diğer parti yöneticileri bulunuyordu. Zimyanin tarafından açılan konferansa açış konuşması Suslov tarafından yapıldı.

Ekim Devrimi'nin başlıca sonuçlarına, Sovyetler Birliği'nde gelişmiş sosyalist toplumun kuruluşu, dünya sosyalist sisteminin oluşması, emperyalizmin sömürge sisteminin parçalanması olgularına değinen Suslov daha sonra şöyle dedi: "Komünistler enternasyonalist dayanışmasını güçlendirmeye görevleri günümüzde özellikle büyük önem kazanmıştır. Proleter enternasyonalizmi, uluslararası işçi sınıfı ve komünist hareketinin daha iler başarılarının temel ön gereklilerinden biridir.

"Elverişli işçi ve uluslararası durum doğurduğu yeni koşullarda işçi sınıfının devrimci öncüsü büyük ve karmaşık politik görevlerle karşı karşıya gelmektedir. Emekçi halkın doğrudan hedefleri

i için mücadelele sosyalist bir perspektif için mücadelelerin doğru olarak bütünleştirilmesi; komünistlerin safklarının ilkel bir marksist-leninist temel üzerinde daha da güçlendirilmesi, sol güçlerin birliğinin sağlanması ve yığınal bir antitektel koalisyonun oluşturulması; Komünist Partilerin emekçi halkın çıkarları için ülke içinde sürdürdükleri mücadele ile enternasyonalist ödevlerinin gerçekleştirilmesi; tek bir enternasyonalist merkez varolmadığı ve partilerin bağımsız olarak ve birbirlerinin işlerine karışılmasına izin verilmeksizin davladıkları koşullarda çeşitli ülkelerin komünistlerinin karşılıklı yardımlaşması, bu karmaşık görevler arasındadır.

Bilimsel konferansa Boris Ponomarev'de "Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin Çağ Açıcı Önemi" konulu bir rapor sundu. Ponomarev raporunda sosyalist ülkelerde kurulum olan sosyalizm niteliği için kullanılan "gerçek sosyalizm" deyimini üzerinde durdu. Burjuva ideolojilerinin sosyalizme saldırılarını, "insancıl" ve "demokratik" bir sosyalizmin savunucusu olarak sürdürdüklerini belirten Ponomarev şöyle dedi: "Kapitalizme mazaret arayanlar, kendilerini bugünkü mevzu sosyalizmden 'daha iyi sosyalizm'in savunucuları haline getirmek güdüncleştirdiklerine göre, çok zor bir durumdalar olmalıdır."

Ponomarev daha sonra şöyle dedi: "Fakat burjuvazinin zaman zaman toplumun belirli bir bölümünü yalıtıcı yön-

temlerle etkileyebilmesinde kaygı duyacak gerekler. Bu nedenle dayanışma ilişkileri yalnızca birer teorik sorun veya da komünist partiler arasındaki ilişkilerle ilgili bir konu değildir. Dayanışma ilişkileri yunuşama ve savasın önlenmesi olasılıklarıyla doğrudan ilişki içindedir. Kapitalizmin ülkelerdeki kamuoyunun ve halk kitlenin sosyalist ülkelerdeki durumu, SSCB ve onun politikasıyla ilgili gerçek bilgileri edinmeleri, egemen çevreler üzerinde belirli bir etkiye bulunmaktadır. Saldırgan niyetler besleyenler böylece amaçlarına yönelmeden önce iki kez düşünmek zorunda kalmaktadırlar."

Geçmişteki ve günümüzdeki devrimci mücadele deneyimlerinin geniş kapsamlı bir değerlendirilmesinin güncel yeni görevler çözümlemeye taşıdığı önemi belirten Ponomarev şöyle dedi: "SBKP, kendi genel deneyimlerinden ya da çağdaş sosyalizmin uluslararası deneyiminden çıkardığı sonuçları kırmaya empoze etmemektedir. Bununla birlikte, yaşamın ve devrimci pratiğin, sosyalist devrimin ve herhangî bir ülkede sosyalizmin kurulmasının temel ve değişmez özellikleri bulunduğunu tekrar tekrar kanıtlandığı kanısındayız."

Ponomarev konuşmasını şöyle sürdürdü: "Sınıf düşmanımız, karşı partilerin çalıştığı değişik koşulların ve mevcut politik olansaklıkların ve doğrudan hedeflerindeki farklılıkların, partilerin çeşitli sorunlara yaklaşımında da çok doğal olarak farklılıklar doğurması

olgusundan yararlanmaya çalışıyor. Son zamanlardaki antikomünist kampanyaların, özellikle de burjuvazi tarafından uydurulan bir kavram olan Avrupa komünizmiyle ilgili propaganda sanatlarının başlıca amacı, söz konusu sorunlar arasındaki tartışmayı karıştırmak, farklılıkları çekimeye, çekişmeye ve bölünmeye dönüştürmektir."

Ponomarev daha sonra şöyle dedi: "Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler tarafından katedilen sanlı tarihsel yolun tekelemeyle ve onların deneyimlerini ve devrimci hareket etme hizmetlerini küçümsemeye yönelik girişimler, dayandığı kaynak ne olursa olsun, sonunda bundan yarar elde etmeyi umuların yüzüne geri yansıtır. Böyle yöntemlere başvurmak, halk kitlenin dünüyan sosyalist dönüşümüne olan inancını zayıflatıp sarmak ve sosyalizmin insanın kararmak anlamına gelir."

Ekim Devrimi'nden sonra enternasyonalist dayanışmanın içeriğinin ve biçimlerinin geliştirilmesine değinen Ponomarev şöyle dedi: "Proleter enternasyonalizmi deyimini eskimiyi değildir. Bu deyim günümüzde enternasyonalizmin kökenini, sınıfsal kökenini gereğini belirlemekte ve enternasyonalizmin başlıca ve en tutarlı sürdürücüsünün kim olduğunu ortaya koymaktadır. İşçi sınıfı tüm emekçi halkı kendi davası etrafında birleştirmeye ve onları sömürme ve ezenlere karşı mücadelesini yönetmektedir."

İNSANLARI ANLAMADA YENİ BİR ADIM

Son yıllarda iletişim sorunları bir çok uluslararası toplantının konusu oldu. Konu giderek daha geniş platformlarda tartışılıyor. Bu alandaki toplantılardan sonuncusu geçtiğimiz ay Bağdat'ta yapıldı. Aşağıda ülkemizden toplantıya çağrılan Hacettepe Üniversitesi, Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi asistanlarından Ertuğrul Özkök'le yaptığımız bir söyleşiye sunuyoruz.

* Genel olarak iletişimde özel olarak da uluslararası bilgi akışını konu alan toplantılar son yıllarda gözle görülür bir yoğunluk kazandı. Neden son iki yıl sorusu geliyor aklımıza.

* Doğru. Özellikle 1976 yılı bu alanda çalışanlar için oldukça yorucu geçti. Aslında iletişim sorunlarının önemini kavranması daha öncelerine gidiyor. 1950'lerden bu yana kuramsal ve görgül planda küçümsenmeyecek bir birikim oluştu. Özellikle iletişim sosyolojisi çerçevesinde kendine elverişli bir ortam bulan bu tür bilimsel araştırmalar giderek artan bir ivmeyle günümüze dek geldi. 1976'ya dek gelindi böylece. 1976 da bir sıçrama yılı oldu. 1976'nın önemli iletişim sorunlarının uluslararası platforma kayması oldu. Ben bunu belli bir ivmeyle uzağa fırlatılan bir satelitini yöringe eder oturma benzetiyorum.

Neden 1976, dediniz. Aslında konunun uluslararası platforma çekilmesi daha öncelerine gidiyor. Özellikle 1965'lerden sonra birçok uluslararası toplantı yapıldı bu konuda. 1976'ya bir an-

lamda patlama yılı oldu. Neden 1976'da patladı dersiniz, akıllılık anda şunlar geliyor: Biraz önce de belirttiğim gibi, belli bir bilimsel yığılma vardı 1950'lerden bu yana gelen. İletişim Sosyolojisi, sosyal psikoloji, lingüistik gibi bilim dalları küçümsenmeyecek yapıtlar verdi bu alanda. Tartışma götürür savlarına karşın, Mac Luhan'ın açtığı tartışmanın getirdiği olumlu sonuçları da küçümsememeye gerek. 1976'daki patlamanın nedenlerinden biri kanımca bu. Bir ikinci neden kitle iletişim tekniklerindeki hızlı gelişimin özellikle eğitim konusunda sağladığı olanakların getirdiği coşku olabilir. Coşku diyorum, çünkü bu yeni teknikler, özellikle televizyon elbet, bizinki gibi gelişmekte olan ülkelerde bir iyimserlik patlamasına yol açtı. Düşünün bir kez, yeterli sayıda öğretmeniniz yok. Okul binanız yok. Ve giderek artan bir öğrenim talebiyle karşı karşıyasınız. Birden karşınıza televizyon gibi bir araç çıkıyor. Bu karamsar tablo içinde böyle bir olanak coşku doğurmuş da ne doğurur?

Burada UNESCO'nun soruna ciddi bir biçimde el atıp, araştırmaları desteklemesini de anlamak gerekiyor. Bu kuruluşun, yeni iletişim tekniklerinin eğitim amacıyla kullanılmasının sağlanması yolundaki çabaları soruna kendiliğinden uluslararası boyutu getirdi. Ama sanırım, 1976'daki patlamaya getiren çok önemli bir başka neden var. Bu da, bağlantısız diye adlandırılan ve gerçek bir bağımsızlık için mücadele veren ülkelerin yeni bir uluslararası iletişim düzeni kurulması gereğini anlamaları.

* Bağdat Toplantısı da bu saydığınız etkenler çerçevesinde mi değerlendirilmeli?

* Evet. Bağdat Toplantısı bir anlamda yukarıda saydığım etkenlerin bir anlaşımını yansıttı. Ama yine de şunu söyleyeyim, toplantıya egemen olan "motor-faktör" son olarak değiştiğim etken oldu. Gelişmekte olan ve uluslararası ilişkilerde yeni bir düzen isteyen ülkelerin, bilgi ve kültür ürünleri üretimi ve dağıtımındaki dengesizliğe tepkilerinin somutlaştığı bir toplantı oldu bu.

* O zaman sırası gelmişken bu toplantı hakkında biraz bilgi veririz bize.

* Bağdat Toplantısı 3-6 Kasım tarihleri arasında yapıldı. Toplantıyı merkezi Prag'da bulunan "Uluslararası Gazeteciler Örgütü" (OIJ), Irak Gazeteciler Birliği ve UNESCO birlikte düzenlediler. Toplantının ana konusu şöyle formüle edilmişti: "Uluslararası Yeni Ekonomik Düzen ve Uluslararası Yeni İletişim Düzeninin Buna Katkısı" Toplantıya 40'den çok ülkeden 90'a yakın davetli katıldı. Bu arada Filistin ve Zimbabve gibi ulusal kurtuluş savaşları veren halkların temsilcileri de vardı. Sanırım toplantının en ilginç yanlarından birisi iletişim alanında çalışan profesyonellerle, üniversitelerden gelen davetlileri biraraya getirmesiydi.

Biraz önce de belirttiğim gibi, toplantının temelindeki amaç, dünyanın çeşitli bölgeleri arasında bilgi ve kültür ürünleri akışındaki dengesizliği gidermenin yollarını araştırmaktır. Şimdi, uluslararası iletişim ve kültür ürünleri akışı tablosuna bakınca içinizin karamarması olanaksız. Bu tabloya bakınca iletişim sorunlarının neden bunca önem kazandığını daha kolayca anlayabilirsiniz. Gerçekten de bilgi üretimi ve dağıtımı için gerekli kaynaklar yeryüzünde çok eşitlikli bir biçimde dağılımı durumunda. Son derece dengeli ve tek yönlü bir akış var. Bakıyorsunuz bir yanda üretilen ülkeler. Öte yanda tüketicilere zorlananlar. Üretilen aynı zamanda satıcı elbet. Bir Amerika Birleşik Devletleri'ni alm. Bu ülke 121 ülkeye yılda 100 ile 200 bin saat arasında televizyon programı satıyor. Ülkelerin hemen bütün ulusal televizyon şebekelerinde yayınladıkları programların bir kısmını ithal ediyorlar. Ancak bu oran ilkeğe göre % 1 ile % 100 arasında değişiyor. Örneğin bir Guatemala % 84'ünü dışarıdan alıyor. Türkiye'yi alalım. Benim hesaplarım

göre Türk televizyonunda bütünüyle yabancı kökenli yayınların toplam yayını saatleri içindeki payı % 35 dolayında. Türkiye'de ürettiği kabul edilen programlarda kullanılan yabancı kökenli görüntü malzemesini de buna katarsanız, bu oran, % 65'i aşıyor. Haberlerde durum daha da iç karartıcı. Uluslararası olayları ilgilendiren haberlerin % 90'a yakını yabancı kökenli kaynaklardan geliyor bize. Bu yabancı kaynak dediğim de bir kaç haber ajansı olduğunu söylemeye de gerek yok sanırım. Kısa dünya nüfusunun çok büyük bir kısmını oluşturan halklar, dışarıdaki dünyayı bir kaç büyük ajansın gözlemlerini görüyor.

* Oldukça karamsar bir tablo çizdiniz? Peki çözüm ne? Ulusal Şebekeler yabancı kökenli yayınlara yer vermemeli mi?

* Yok, bu değil elbet. Yabancı yayınlara yer vermesi ulusal yayın şebekeleri. Ancak bu programlar iyi seçilmeli. Bir kez kaynaklar çeşitlendirilmeli. Halklar arasında gerçek birer diyalog aracı olmalı bu programlar. Amaç, uluslararası bilgi ve kültür iletişimini engellemek değil elbet. Tanı karşıtı. Uluslararası bir tür ilişkileri çoğaltmak. Ama dengeli ve çift yönlü bir akışı sağlamak olmalı amaç. Dengeli iletişim, bu çok önemli. Çünkü önceleri buna "özgür bilgi akışı" deniyordu. Nitekim UNESCO yapısında bir "Özgür Bilgi Akışı Dairesi" var.

Ancak sonraları bu kavram büyük tartışmalara neden oldu. Çünkü özgür bilgi akışı, varolan tekel ve tek yönlü durumun daha da pekişmesine yol açabilir. Bilgi üretimi ve dağıtımını konusundaki gerekli kaynaklardan yoksun ülkelerin böyle "özgür" bir ortamdan nasi yararlanabilecekleri sorusu geliyor hemen akla. Bu, ağır siklet bir profesyonel boksörle, yaşamında hiç boks yapmamış, iyi beslenmemiş ve bir kolu sakat, 50 kiloluk birisini karşı karşıya getirip, hadi bakalım serbestçe dövüşün demek gibi bir şey. Bu dövüşte kimin başına ne geleceğini kestirmek zor değil. Bu nedenle "özgür bilgi akışı" kavramı yerini yavaş yavaş "dengeli ve çift yönlü bilgi akışı" kavramına bırakıyor. Dengeli bir bilgi akışının yollarını araştırmak gerekiyor. Bunun için de önce, gelişmekte olan ülkelerin bilgi ve kültür üretimi ve dağıtımını için gerekli kaynaklara kavuşturulması zorunlu.

Bir ikincisi de, bu ülkelerin bilgi kaynaklarını birleştirip, sağlam bir uluslararası işbirliğinin koşullarını oluşturmaktır. Bu konuda bir girişim de var. Çeşitli bağlantısız ülkeler haber kaynaklarını birleştirmek üzere hareket geçtiler. Burada eşgüdüm ve yürütme işini Yugoslav Tanyug Ajansı yüklenildi. Bu girişimi simdiyle izliyoruz. UNESCO gelecek yıl bu girişimin ilk aşamasındaki sonuçları değerlendirecek bir araştırma başlayacak. Sanıyorum bu araştırma, bu deney konusunda bize bazı ipuçları verecek.

Sevgi'yi Anarken

İşçi Kültür Derneği ve Sanat Sevenler Derneği ortaklaşa düzenledikleri bir toplantı ile Sevgi Soysal'ı andılar. Ankara'da Sanat Sevenler lokalinde yapılan anma toplantısında, İşçi Kültür Derneği üyesi, Sevgi Soysal'ın "Yıldırım Bölge Kadınlar Koğuşu" adlı romanından derledikleri bir oyunu sahnelerdiler.

Toplantının diğer bir bölümünde de slayt gösterisi ve İşçi Kültür Derneği korosunun söylediği türküler yer aldı.

Sanat Sevenler Derneği'nin düzenlediği bir açık oturumda ise, sanatçı dostları, Sevgi Soysal'a ilişkin anılarını dile getirdiler.

Sevgi Soysal'ın hikaye ve romanındaki tartışılmaz yerinin bir kez daha vurgulandığı oturuma toplantı sona erdi.

☆ Yanılmıyorsak bu konuda bir toplantı da Venedik'te yapıldı. 28 Kasım tarihli Milliyet Gazetesinde Abdi İpekçi bu toplantı hakkında geniş bir yazı yayınladı. Sanıyorum bu toplantıda da benzer konular görüldü.

* Venedik toplantısını "CINI" vakfı ve "Uluslararası Basın Enstitüsü" (IPI) birlikte düzenledi. Birlikte düzenledi. İzleyebildiğim kadariyle bu toplantıda da uluslararası bilgi akışı gündemdedi. Yalnız Abdi İpekçi'nin yazısında dikkatimi çeken bir nokta oldu. Sanıyorum bu toplantıyı son zamanlarda moda haline gelen "Kuzey-Güney" diyalogu çerçevesine sokmak sakıncalı. Bu, toplantının konusu nedeniyle sakıncalı. Çünkü kuzey-güney diyalogu daha çok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki diyalogu simgeliyor. Halbuki konunuz "uluslar arasında bilgi akışı" olarak saptırsanız; buna kuzey-güney diyalogu diyemeyiz. Çünkü bugün uluslar arası bilgi akışı tablosuna baktığımız zaman, ekonomik olarak gelişmiş kabul edilen bir çok ülkenin "iükete zorlananlar" grubunda yer aldığını görürsünüz. İpekçi de yazısının bir yerinde bunu belirtiyor. Ancak yazıdan çıkarabildiğim kadariyle bu durumu yalnızca televizyon ürünleri tablosuyla sınırlıyım. Kanımca bu, konuya çok dar bir yaklaşım. Çünkü bilgi ve kültür akışının her alanında var bu dengelilik.

Örneğin İtalya'yı alın. Ekonomik olarak gelişmiş varsayın bu ülkenin uluslararası pazarda tekel durumunda bulunan haber ajanslarıyla boy ölçüşebilecek güçte bir haber ajansı yok. Fransa için de durum buna yakın. Her ne kadar AFP uluslararası bir haber ajansı niteliklerine sahipse de görüntü malzemesi konusunda güçlü bir konumu yok. Bu nedenle, sorun bir kaç tekelin ülke dışında, gelişmiş ya da gelişmekte olan bütün ülkeleri yakından ilgilendiriyor. Bu arada İpekçi'nin yazısında dikkatimi çeken bir noktaya daha değinmeden geçemeyeceğim. Şöyle diyor Abdi İpekçi: "Gelişmiş Kuzeyliler ile sanayileşmemiş Güneyliler arasında ekonomik farklılaşmadan doğan sorunları tartışılması için yeni bir çığır açıldı. Türkiye, taşıdığı özelliklerden ötürü bu tartışmalarda önemli roller oynayabilir".

Son zamanlarda gerek uluslararası, gerekse bölgesel sorunlarda Türkiye'ye önemli roller yüklenmesi cabası var. Kanımca bu sakıncalı. Bu alanda Türkiye'nin rolü öteki ülkelerden de çok ne de az önemli. Sakıncalı diyorum, çünkü bu tür yakıştırmalar Türkiye'ye Orta-Doğu'da liderlik rolü vermeğe değin vurdumudibiyyor. Kurulmasına çalışılan yeni iletişim düzeni, her şeyden önce uluslar

arasındaki ilişkilerin eşitlik ve dengelik ilkesine dayandırılmasını sağlamaya yönelik.

☆ Peki, bu yeni iletişim düzeninin sağlanmasında bu tür toplantıların rolü ne olabilir?

* Bu sorunuzda çok haklısınız. Yine de soruyu şöyle değiştirenseniz belki daha uygun olur. "Uluslararası toplantılar böylesine teknik boyutları olan sorunlara bir yanıt getirebilir mi?" Aslına bakarsanız bu soruyu ben de sordum kendi kendime. Çünkü bir yanda, ulusal kayguların da etken olabildiği bu tür toplantılar var. Öte yanda UNESCO gibi sorunu teknik ayrıntılara girecek ölçüde ve her şeyden önce sürekli bir yapıya sahip kuruluşlar. Süreklilik diyorum, bu çok önemli. Çünkü sizi 2-3 gün gibi kısa bir zaman süresine sınırlıyor. Ama bu tür toplantılar yine de çok önemli. En azından sorunun genel çerçevesinin çizilmesi olanağı var. Konunun ayrıntılarına inilmese de genel ilkelerin saptanması hiç de küçümsemeyecek bir başarı. Bağdat Toplantısı da gelişmekte olan ülkelerin bilgi ve kültür kolonyalizmine karşı mücadelede kararlılıklarını göstermesi bakımından son derece önemli sonuçlar ortaya çıkardı. Sanırım bu da evrensel bir başarı sağlanmasında önemli bir adım.

Bu toplantıların bir önemi de geliştirilen insanları bir araya getirmesi. Uluslar arasında dengeli ve çift yönlü bir bilgi akışının sağlanması her şeyden önce bu alanın profesyonelleri arasında dolaysız bir iletişimi gerektiriyor. Dolaysız iletişim, insanları tanımmanın en güveneli yolu. İnsanları tanımak da bir anlamda onları sevmek. Unutmayalım, tanımak ve sevmek de bizi barışa götürür. Evrensel ve hiç bir gücün bozmayacağı bir barış. Son bir nokta, bütün bu anlattıklarından öte, bu toplantının bana ne getirdiği. Ben, dibimizde, komşu bir halkı tanıdım. Bu dolaysız tanıma ve bu halde sizden bir şeyler bulmak gizli bir doyum veriyor size. Dostluk kurduğum bütün Iraklılarda, halkımıza karşı bir sevgi ve tanıma istemi gözlemlim.

İnancım o ki, yakın bir gelecekte, bu istem, şu andaki petrol boru hattının çizildiği dar sınırlardan çıkıp, kardeşliğe götüreceği boyutlara erişecek. Başka dostlar da edindim. Afrikalılar, Avrupalılar, Asyalılar. Toplantı konusunun çizdiği çerçeveyi aşan sorunları tartıştık. Ortak noktalar bulduk. Portekiz Gazeteciler Sendikası Başkanı, Carlos Caceres Monteiro'nun şu sözleri kaldı kulağımda: "Dostum dikkat. IMF bizden geçti. Geçti ama kötü geçti. Şimdi sıra sizde." Bu uyarı da küçük bir kazanç değil mi?

"Kene" Olmak İsteyen Yazarlar

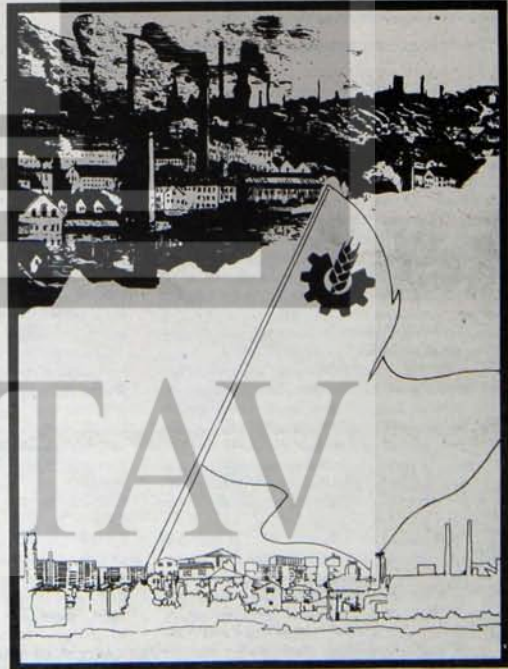
İdeolojik bulanıklık döneminden geçiyoruz. Öğrenci derneklerinin sendikalara egemen olmaaya çalıştıkları, sendikaların kendini siyasi parti gibi gördükleri bir mücadele ortamında bulunuyoruz. Tutarlı ve doğru çizgiye her geçen gün daha iyice belirginleşiyor. Bir yerde yol ayrımı olacak bu toplantı genel doğruları getiriyor. Sonuç olarak ayınlar aynı yerde ayınlar aynı yerde toplanmaya başlıyor.

Bütün bu kargaşa, yaşanın her kesiminde, DISK içinde, TÖB-DER içinde süren özel olarak edebiyata genel olarak kültür bileşimine yansımaları olası mı? Giderek kültür-edebiyat dünyasında belirli kutuplaşmalar geliyor. Suçlamalar ağırlaşıyor. Aslanan bunlar değil. Bunlar olacak. Geçmişte geçiş dönemi toplamlarında yaşanmış bütün bunlar. Bu günlerde bizde yaşanması çok doğal. Bütün bunlar olacak, olacak ama, görüşleri her türlü uzlaşıcılığa evet diyebilecek öзде reformist bir dünya görüşünden kaynaklanan kişiler kutuplaştıkları noktadan rasgele çıkışlar yapıp işçi sınıfı adına ve onun kültürü adına söz söylemeye kendilerini yetkin kılıyorlar mı? İşte buna katılmak zor. Bir de bu ıleri bir düzen, ıleri bir kültür diyenlerin yanında sorunlara yanlış yaklaşım yapanlar "en keskin devrimci biziz bizim dışımızdaki falan filanlar mı? Onlar devrimci bile değildir" diyenler var. Herkese çatan, ama ortaya konuştuğu için kimseyi kırmamaya çalışan yapılarıyla, alkım kesmeye kalkınlar var. Bunlar edebiyat dünyasının kültür cephelelerini oluşturarak veransın etmeye-revizyonist kültüre (?) bir başarı-sanıyorlar. Oysa yanlışlar, yanlışlarla eleştirilip düzellemez. Çözüm işçi sınıfı ideolojisiyle sorunlara yaklaşmak ve sınıfsal bakış açısını iyi kavrayabilmektir. Buysa kahve köşelerinde, öğrenci derneklerinde işçi sınıfıyla kurulabilecek bağlarla değil, öz partiyle bütünleşmekle, ülkemizin işçi sınıfını oluşturanların yaşantılarını kavramakla, yorumlayabilmekle olmalıdır.

Sahip oldukları ideolojinin ağı babaları hayatın her kesiminde genel bir tasfiyeciliğe girişmişken karşı koyamıyanlar, susanlar, işçi sınıfı adına nasıl konuşabilir. Onun bütünlüğünden -bu güne kadar hala kesin çizgileriyle açılmamış UDC gibi kavramlardan- nasıl söz edebilir? Devrimci bir yazarın güncel ve sürekli politikanın somut verileri üzerinde durarak, yerini belirginleştirme ve anti-faşist, anti-empyeralist cephe bütünlüğü içinde doğrusal konumunu çizmesi değil midir öz olan?

İşçi sınıfının belirli ilkeleri dışında sosyal demokratlarla kenetlenenler, kuyrukçu politikalarını gizleyebilmek için bir takım kılıflarla karşımıza çıkıyorlar. Şiir adına konuşuyorlar. Gizlenen gizliye yorgun bir mücadele anlayışları seziyor. İdeolojik çıkmazlarına çağdaş görünümler katmaya çalışıyorlar. Ama son tahlihle yerleri sosyal-demokrasi oluyor. Maskeler aşağı olduğu zaman, ürettikleri bulanık, reformist kültürün hesabı onlardan sorulacaktır.

Timuçin ÖZYÜREKLİ

TİP yerel yönetimler konusundaki görüşlerini içeren broşür yayınladı

Türkiye İşçi Partisi'nin yerel yönetimler konusundaki görüşleri 56 sayfalık bir broşür halinde açıklandı. Geçtiğimiz günlerde yayınlanan Yerel Yönetimler Demokratikleştirilmelidir adlı bu broşür, TİP Programının konuyla ilgili bölümleriyile başlıyor ve daha sonra 11 Aralık seçimleri konu-

sundaki Merkez Yönetim Kurulu Bildirisi ile devam ediyor.

Broşürde daha sonra şu başlıklar yer alıyor: Kapitalist toplumda Kent ve Yönetimi, Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Tarihçesi ve Bugünkü Durum, Kentler ve Sınıf Mücadelesi, Yerel Yönetimler Demokratikleştiril-

melidir, Öncelikli Yapılması Gereken İşler, Sonuç.

5 TL. fiyatla satılan broşürün TİP İl ve İlçe örgütlerinden ve Genel Merkez'inden ödemeli olarak temin edilebileceği belirtilmiştir. Ödemeli İsteme adresi: TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel, İstanbul'dur.

önder Şenyapılı'nın Yürüyüşe özel Demeci:

CHP HALKTAN YANA ÖGELERİNDEN ARINIYOR

"Oyumu CHP'ye vermeyi içime sindiremiyorum"

• Yerel seçimler öncesi, Türkiye'deki hızlı kentleşme sonucu ortaya çıkan sorunlara köklü çözümler önerildiği söylenebilir mi?

o Hayır. Giderek, bundan önceki tüm seçimlerden daha sönük bir kampanya sürdürülüyor denebilir. Kent ve kentleşme sorunlarına ilişkin herhangi bir öneri yok. Elbette, haksızlık ettiğim de söylenebilir; çünkü, CHP bir yerel seçim bildirgesi yayımladı ve oldukça ileri bir anlayışın ilkelerini sergiledi. Bildirgeye döneceğim. Ama, gerçek anlamda, bu yerel seçim öncesi kent ve kentleşme sorunlarına ilişkin öneriler gerek niceliksel, gerekse niteliksel açıdan çok çelimsiz gözüküyor. Nedensiz değil. Nedeni de şu: Ana Muhalefet Partisi bu yerel seçimlere, kendisine ülke yönetimini ele geçirme yollarını açacak bir halk oylaması kimliği vermeye çalışıyor. Oysa, genel seçimler daha altı ay önce yapıldı. Dahası, halk çoğunluğu CHP'yi desteklediğini belirtti. CHP, bugün Mecliste en çok milletvekili sayısına sahip siyasal kuruluş. Ne var ki, genel seçimlerde sağladığı halk desteğini iyi kullanamayıp yönetim erkini elde edemedi. Bizek daha MC Hükümetinin kurulmasını önleyemedi. Şimdi, bizek daha halkın desteğini almak istiyor. Bizek daha oyların çoğunu toplama yönetime giden yolların yeniden açılacağına inanıyor. Önümüzdeki yerel seçimlerde o dağılımında CHP oylarının payı artarsa, Hükümet olabileceği için öteki partilerde varolduğuna inandığı tereddütlü ve "vicdanlı" kişiler artık hiç bir tereddütleri kalmayacağını unuyor. Öte yandan, iktidardaki partiler, bundan önceki seçimlerden edindikleri deneyimleri değerlendirerek özellikle kentleşme problemlerinde kendilerinin nasıl olsa bir şansı olur diye seçimi asmıyorlar. Şunu da vurgulamalıyım: İktidar partilerinin, Cepheçilerin kent halkına getirecekleri bir mesaj da yok zaten. Kentlere, kent sorunlarına, kentlilerin sorunlarına eğilmek çağaş bir tutumdur.

• CHP'nin Yerel Seçim Bildirgesi hakkında görüşünüz?

o CHP'nin bildirgesi demokratik sol belediyeçilik anlayışının ilkelerini sergileyen bir belge niteliğinde. Geçtiğimiz dört yıllık görev süresi içerisinde CHP'nin egemen olduğu yerel yönetimlerdeki uygulamaların kazanılan zengin bir deney birikimine oturtulmuş ilkelere dayanıyor. Doğru da. Özellikle, Ankara Belediyesi Başkanlık uzman-danışmanlarına hazırlanan ve "Toplumcu Belediye" başlığını taşıyan bir çalışmada yer alan ilkelere çakışıyor CHP bildirgesinde yer alanlar. Ankara Belediyesi Başkanlık uzman-danışmanlarının bir bölümü İzmıt ve İstanbul Belediyeleri ile de ilişkili kimselerdi. Bunu şu nedenle belirtiyorum: "Toplumcu Belediye" çalışması enaz üç büyük kentimizdeki yönetimlerin uyguladama karşılaştıkları ortak güçlükleri, engellemeleri; yetkisizliklerini, yetersizliklerini, çaresizliklerini, vb. yakından izleyerek ve gözlemlerle hazırlanmıştı. Dolayısıyla, söz konusu çalışma, dolayısıyla otlak uygulamadan elde edilen deneyimlerin dışarıya aktarılması yönündedir. CHP Bildirgesi, "Toplumcu Belediye"de yer alan ilkelere oldukça yavaşatarak da olsa benimsediğine göre, gerçekten sağlam bir temele dayanıyor denebilir. Fakat, bu bildirgenin geniş halk katmanlarına indirilmediği bulacağını öne sürmek kolay değil. Çünkü, 6 Kasım 1977 günü yapılan öen seçimlerde CHP halkın başarılı bulduğu, başarısını onayladığı belediye başkanlarını, ömeğin az önce sözünü ettiğim Ankara, İzmıt, İstanbul gibi büyük kentlerin belediye başkanlarını, burada uygun düşecek sözcükleri kullanmak gerekirse, harcadı. Oysa, anılan büyük kentlerin belediye başkanları, şimdi CHP bildirgesinde yer alan ilkelere koşutunda halka hizmet etmiş kişilerdi. İkelelerini benimseyip adamları

görevlerinden almanın gerekçesi de, elbette tutarlı bir gerekçesi de, bugüne dek açıklanamamış değil. Açıklanamamış gibi de değil. E, bu durumda, halk sormaz mı kendi kendine: "Bu partinin söylediği ile yaptığı bir-birini tutmuyor, acaba benim anlamadığım ne?" Böyle sorular sorulmaya başladı mı, halk ile, destekleyeceğimiz siyasal kuruluş arasında soğukluk girmiş demektir.

• CHP'nin oy yitirmesi beklenebilir mi bu durumda?

o Yitirir ya da yitirmez diye bir yanıt vermek yerine, bir değerlendirme yapmak daha yararlı. 1973 Genel ve Yerel seçimleri öncesi havayla bugünkü hava arasında epeyce ayrımlar var. 1973 Yılı, iki buçuk yıl süren bir olağandışı yönetim döneminin bunalımdan, baskıdan kurtulma ölemlerini taşımaktaydı. İktidara karşı olarak başlatılan, dönemin iktidarına karşı olduğu izlenimi bırakarak başlatılan bir hareket, iki buçuk yılın sonunda görevden yönergeyle uzaklaştırılanlar aklanmasıyla noktalanmaktaydı. İki buçuk yıl içerisinde aydın kesim, ilerici kesimin yanı sıra yoksul ve dar geliri halk yığınları da, çoğu kez dolaysız biçimde olağandışı yönetimin baskılarından etkilenmiş durumdaydı. Olağandışı yönetimin gelmesine yol açan AP'yi cezalandırmak istediği vardı. Sıkıyönetim Mahkemelerince mahkum edilmiş çok sayıda ilerici, devrimci, yurtsever, demokrat' kişileri hapishanelerde yatmaktaydı. CHP kimsenin düşünce suçuyla mahkum edilemeyeceğini, özgürlüğü demokratik düzene aykırı düşen bu durumu ortadan kaldıracakını vaadediyordu. Ayrıca, yıllar yılı ezilmiş yığınları yeni kapılar aralyordu. CHP'nin sonunda herhangi bir başka örgüt yoktu. Tek umut CHP idi, ezilen, sömürülen yığınlar için. Ve CHP, 12 Mart 1971 Yönergesinden, bu yönergeyle başlayan baskı yönetiminden önce varolan güçlü bir sol hareketin zorlamasıyla benimsediği bir takım ilerici ve topluma ümit veren ilkelere savunmaktan henüz vaz geçmemişti. Savunuyordu.

1973 Seçimlerinden sonra CHP'nin yönetim erkini ancak 7 ay elde tutabilmiş, yanlış bir kararlı Hükümet ortaklığını bozup erken seçimi gerçekleştirmemesi ve sürekli iktidar olabilmekten Türkiye'deki diğer çevrelerinin onaylaya olanaklı olduğu inancının yavaş yavaş parti üst yönetimince benimsenmesi, 1973 yılında savunulan halktan yana ilkelere dayanarak teker teker, zaman içerisinde vaz geçilmesine yol açtı. 1975 Senato Ara Seçimlerinden başlayarak; Türkiye'deki siyasal tartışma gündemini gene, Demirel saptamaya başladı. CHP, bazı etkin çevreleri iktidardan çekmek için Süleyman Demirel'in çizdiği alanlar içerisinde savaşım vermeye özen gösteriyordu. Senato Kısmi Seçimlerinde de, 1977 Genel Seçimlerinde de CHP'nin oyu arttı. Ama bu artış, CHP'nin umut niteliğini korumasından çok, sağcı partilerin "Milliyetçi Cephe" adı altında oluşturdukları iktidarın geniş halk yığınlarında yarattığı hoşnutsuzluk ve gene halkı baskı altında tutma yolundaki çabalarından kaynaklanmaktaydı. CHP bu gerçeği iyi değerlendirdi ve halk katları yerine bazı güçlü çevrelerin desteğini kazanmaya yönelik bir stratejiyi izlemeye ağırlık verdi. Nitekim, 1977 Genel Seçimlerinden sonra Azınlık Hükümeti kurma girişimi dolayısıyla hazırlanan Hükümet Programının

özü ve içeriği yüksek satışlı basın organlarında bile eleştirildi. Bir basın organı, Ecevit Hükümeti Programının altına Demirel'in rhatça imza atabileceğini belirtti.

CHP'deki bitimlemeye çalıştığım değişim bugün daha üst düzeye vardı. CHP'nin solundakiler "kene" olarak niteleniyor. "İlerici geçiren çevreler" diye yakıştırmalar yapılıyor ve tür çevrelerin "demokrasiye aldıkları yok" diye suçlamalarda bulunuluyor. Yığınları CHP'ye çeken 1973'teki halktan yana ilkelere artık ağıza alınmıyor. Halktan yana hizmet yapan ögelere şimdi hırla arınıyor CHP. Bu değişimin halkta bir huzursuzluğa yol açmadığı söylenemez. Kuşku arttı. Şimdi, bakın kendimi örnek vereyim. Ben, 1973 Genel Seçimlerinden bu yana, o seçim dahil, yapılan tüm seçimlerde oyumu CHP'ye verdim bugüne dek. Ama, artık CHP'nin tipik bir burjuva partisi kimliğinin günden gene koyulaştığını göre göre, bu seçimde de oyumu CHP'ye vermeyi, doğrusu ya, Sayın CHP Genel Başkanının deyişle "içime sindiremiyorum." Eminim ki, Ankara'da ya da İzmıt'te yaşayanlar çoğu da sindiremiyor. Bu bakımdan CHP'nin oy oranını gerileyip gerilememesi, bugüne dek bu Partiyi desteklemiş kişilerin bu seçimde de CHP'ye oy vermeyi içlerine sindirip sindirememelerine bağlı. Elbette, 2. MC iktidarının geniş halk yığınlarında yarattığı yığınlık bu seçimde de CHP'nin tek olumlu kozu. Yetecek mi, göreceğiz.

• Başarılı diye nitelendiğinizde CHP'nin harcanmışını belirttiğiniz belediye başkanlarının harcanmasında CHP'deki bu iç değişimin etkisi var mı?

o Elbette. Harcanan adamlar CHP'nin 1973 çizgisini izleyen kişilerdi. Kent halkıyla bütünleşmişlerdi. Halk bu adamlara inanmıştı. Dürüst olduklarına, halktan yana bir politika izlediklerine inanıyorlardı. Belki yolları yeterince asfaltlayamadılar, belki çöp toplama geciktiriler, yeterince otobüs alıp uzak toplu ulaşım sağlayamadılar, belki yeterli bir denetim kuramadılar ama, neyi neden yapamadıklarını, kendilerini kimin neye dayanarak engellediğini açık açık anlattılar. Kent içindeki çıkış çevrelerinin huzurunu kaçırdılar. Oysa, anlatmaya çalıştığım gibi, CHP, özellikle çıkar çevrelerinin rahatı kaçmasın, örkmesinler istiyordu uzun süredir. CHP'nin izlediği genel stratejiye aykırı düşüyordu harcanan belediye başkanlarının tutumu. Ve üstelik, halkın günden gene gerçeklerden biraz daha haberdar olması iktidar yollarının bu kez de halk tarafından kapatılmasına yol açabilirdi. Dolayısıyla, sudan nedenler öne sürülerek, "Yorgundur", "örgütlü ilişki kurmakta geciktirir", "kendisi ağızla edili olduğu söylenen bir adamdır" gibi sudan gerekçelerle, parti içi değişimini onaylamayı halkın yanında kalmakta direnen bu belediye başkanlarının harcanması "parti çıkarları açısından" kaçınılmazlaşmıştı. Kaçınılmazlığın gereği yerine getirildi. Hüküm infaz edildi. 6 Kasım 1977 günü. Bu tarih Türk siyasal yaşantısında önemli bir tarihtir.

Ama, 11 Aralık 1977, 6 Kasım 1977'nin önemini bir anda hiçe indirir. CHP umduğu desteği bulamaz bu seçimlerde yığınlardan, kendine çeki düzen vermeye zorunda kalacaktır. Belki CHP'nin yığınları korkutmakla yarandığı MC umacı ortadan kaldıramayacaktır ama, hem CHP'nin yığınlardan tümüyle kopması ölenecek, hem de demokrasi kurtulacak, gülenecek; yarınlar umutla bakma olanağı yeniden yaratacak sağlıklı bir ortam elde edilmiş olacaktır.